

Vadászok és fegyverkedvelők lapja

magasles

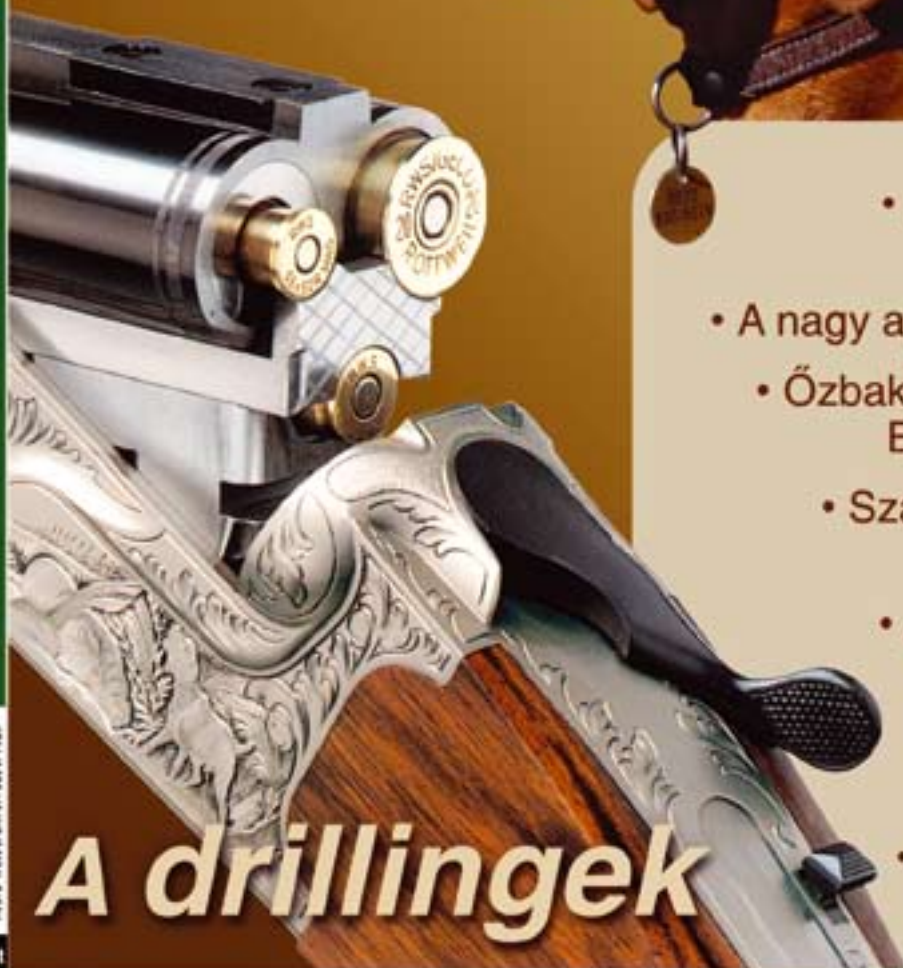
14

Független Információs Havi Lap

2004. november – II. évfolyam 11. szám

Vadász- kutyák

összehasonlító
táblázatban

- A libázás fortélyai
- A nagy agyar titka
- Őzbakvadászat Erdélyben
- Szaküzletek árlistái
- A vadász kalapja
 - Őszi utakon
- A .22-es lőszer

A drillingek

253 Ft

FROMMER
FEGYVERBOLT

1187 Budapest, Ruzsá tér 21. Telefon: 218-1506, (06-30) 243-7440, FAX: 218-1507
Nyitva: Hétfő-Csütörtök 10-17 óráig, Péntek 10-14 óráig, SZOMBAT 10-14 óráig

**Engedély nélkül vásárolható
gáz-riasztó fegyverek
legnagyobb választéka!**

Használt gáz-riasztó
fegyverek már
3000 Ft-tól.

MFS

MFS löszerek GYÁRI ÁRON!
Viszonteladók, lőterek, klubok részére

GRUBE Grube Kereskedelmi Kft.
2030 Érd, Kodorka u. 1.
Tel.: 23/520-180
Fax: 23/520-183

**Meindl „Söden”
leszcizma**
A magas szár bőrből,
a lábfej rész gumiből készült.
Kivehető fűcélással.
24 018 Ft

**Deerhunter műszörme
vadászkaót**
Nagyon jó minőségű anyag tökéletes
kidolgozással, 2 utas cipzár, leszedhető,
figyelemfelhívó szalag a gallér alatt,
magas álló gallér, 5 zseb, zöld színben.
12 865 Ft

**Bushnell lézeres
távolságmérők
Yardage Pro 1000**
Mérési terület 18/1300 m,
6-szoros nagyítás, 383 g
113 992 Ft

A fenti árak az öföt tartalmazzák, illetve kiegészítőkre vonatkozó árak.
Kérje szabadkölcsön termékeinket bemutató katalógusunkat!

VÁRERDEI
Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

VÁRERDEI Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületünk, az ország legszebb táján, a Bükk-hegység északnyugati részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csend jellemzi.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek,
valamint felhőtlen pihenés és kikapcsolódás családtagjainknak.

Vadászatra jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Váredő Tanya +36-30-933-2216
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

Erről olvashat

A hónap vadja / Márok Tamás: A libázás fortélyai	4
Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: Gazdálkodhatunk-e a vadludakkal?	8
Takács Szabolcs: Fotósuli / Film kontra(szt) pixel.	32
Csaholó / Mirtse Áron: Vadászkutyák a világban	10
Vadászkutyák összefoglaló táblázata	14
Kammermann Péter: Milyen a jó disznós kutya?	30
Vadászmozaik	39
Terítéken a gemenci „nagy bika”	19
Az „agancsos suta” története	40
Winchester Super X2 Ranger	41
Lőpor / Kovács László: Csőszpuska vagy státusszimbólum? – A drilling.	20
A hónap tölténye: Huszonkettesek királya	24
Négy keréken / Detrich János: Árkon-bokron át...	26
Erdőn, mezőn / Augusztus 13-ai, pénteki őzbak	34
Halmi Péter Pál: A nagy agyar titka.	42
Vadásztarisznya / Detrich János: A vadász és kalapja.	36
Naptár / November	44
Vadászpiac	46
Börze	56
Kedvezménykuponok	56
Terjesztő partnereink	57
Előzetes / Decembri számunkból...	58

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Benkovics Autócentrum	41	Hegyaljai Kft.	13	Sefag-Lábod Rt.	41
Compass-Sport Bt.	25, 56	Hungaro Arms	13	Sólyom Fegyverjavító	41
Cont-Eco Kft.	7	Ipoly Erdő Rt.	37	Sólyom Vadászbolt	56
Diana Szakképző Iskola	37	Kos Kalapház	37	Steelvent Rt.	31, 56
Diana Trade Kft.	7	Lőrincz és Fia Kft.	56	Szerdahelyi Kft.	39
Erva Kft.	60	Magnum Vadászboltok	56, 59	Szikra Vadászbolt	13
Ficsór Autóház	27	Mobilker 2000 Kft.	29, 56	Tengerdi Kft.	45
Frommer	2	Monarchia Vadászbolt	7	Trezor-Liktor Kft.	56
Géringér Autó Kft.	13	Nike-Fiocchi	31	Várerdei Kft.	2, 56
Grube Kft.	2	Papp Gumi	41	Weidmann Kft.	37
Hanyi Vadászbolt	56	Rothbart Kft.	56, 57		

A libázás fortélyai

Márok Tamás

(Bagosi Zoltán felvétele)

Nincs misztikusabb vadászat, mint a libázás. Az őszi, vizes pusztaságon való bolyongás, a nádsupák, bokrok, vízházak, magányos fák tövében, avagy a kifejezetten erre a célra üsött gödörben való hosszú ácsorgás, a párálló tavak, a tocsogók tompa fényei – ezekből áll a hangulat. No, persze mindez semmit sem ér a magas levegőig világvándorai nélkül! Mert hogy rájuk várunk, a gágogó, gagyogó, lilikelő lúdcapatokra, melyek hatalmas V alakzatban rajzanak az ég boltozatján.

A nálunk vadászható vadlibák a magas Északról érkeznek hozzánk ősszel, és a kemény telet még délebbre vészlik át. Ha nincs nagy hó és nincs túl hideg, gyakran nálunk maradnak egész télen. Akkor vonulnak tovább, ha a magas, fagyos hóban nem tudnak táplálkozni. A hőmentes hideget jól tűrik, ilyenkor a gabonavetéseken, legelőkön, kukoricatarlókön bőven találhatnak enivalót, a tavak jege pedig megfelel éjszakázóhelynek. Amíg tehetik, kifürdenek maguknak egy kisebb-nagyobb területet, ahol inni és úszkálni tudnak. Még ahhoz is van elég sütnivalójuk, hogy a libaseregéből egy kisebb csapat folyton a tavon marad, és nem engedí befagyni a vizet, a többiek addig kirepülnek reggelizni, majd pedig cserélnek. Ha az állóvizek befagynak, de a táplálék elérhető, a folyókon gyülekeznek éjjelre.

A vadliba legszívesebben nagyobb tavon vagy tocsogón alszik. Csak szűkségből száll le csatornára, kisebb folyóra, mint a récék. A liba nem elrejtőzni akar, hanem látni szeretne. Mindig olyan helyet választ, ahonnan messzire tekinthet.

Az eredményes libavadászhoz ismerni kell a ludak viselkedését, hangját, napirendjét. A vadlúd nem korán kelő fajta. A vízen éjjelező csapatok csak virradat után fél-egy órával szállnak ki. Ekkor táplálkozóhelyükre vonulnak, tarlóra, vetésre, rétre. Dél körül sokszor visszajönnek inni, majd ismét evés következik. Este sötétedés előtt leszállnak folyékony ágyukra. Ősz elején, az enyhébb, naposabb időszakban messzire elköborolnak, a hálóhely közeli parcellákat a zimankós napokra tartalékolják, amikor a nagy hideg, a szél, a hóvihar miatt kockázatos volna messzire eltávolodni, ráadásul nagy energiavesztéssel jár. Nem szeretnek messzire menni a nagy ködben sem.

A természetvédelemnek a vadászat szempontjából legüdvösebb rendelkezése volt, amikor a 80-as évek elejétől tavaink jó részén megtiltotta a vadászatot. A védelem az utóbbi években kiterjedt a tavak 300 méteres körzetére is. Akkor sokat morogtunk érte, mára azonban kiderült, hogy épp ez biztosítja a

folyamatos vízivad-vadászati lehetőséget. A biztonságos vizeken ugyanis a ludak és a récék (valamint az összes többi, nem vadászható vízimadarak) teljes biztonságban érzik magukat, éjszakai nyugodalmukat semmi sem zavarja. A ki- és behúzókra azonban egész idényben élvezettel puskázhatunk. Ez a libavadászat első számú trükkje: sohase szabad a libát alvóhelyén zavarni, mert a csapatok hamar megorrolnak és odébbállnak.

Semmi akadálya azonban, hogy a táplálkozóhelyen vadásszunk. A lúd- és récelesen legfontosabb dolog a tökéletes álcázás. A kacsának és a libának ugyanis kitűnő a szeme, az embert hamar kiszúrja, s akkor elkerül bennünket, vagy elérhetetlen magasságba vág föl.

Ha észrevesszük, hogy egy tarlóra kijárnak a libák, a vadászat időpontját célszerű egyeztetni vadásztársainkkal. Ha ugyanis egyszer jól meglövöldözzük őket, könnyen lehet, hogy néhány napig, de akár több hétig se jönnek arra. Szerencsésebb a helyzet, ha az alvóhely és a táplálkozóhely között van alkalmas leshely. Ilyen esetben az első csapatot célszerű „beengedni”, s ha ők leszálltak, ott esznek, mozognak, beszélgetnek, mágnesként vonzzák a többieket. Ha viszont nyomban tüzelünk rájuk, és elriasztjuk őket, a később jövők gyanúsnak találhatják az üres helyet, és másutt szállnak le. Számunkra sajnálatos módon a libák legtöbbször egy nagy, sima, takarás nélküli térség közepét választják ki „asztalnak”. Ha ez kukoricatarló, akkor szárákból tákolhatunk kisebb leskunyhókat. Ha vetés vagy legelő, akkor nem marad más, mint a gödörásás. Hanem a földet nem szabad szétteríteni a lyuk mellett, mert eltérő színe elriasztja a libákat. Manapság fontos, hogy a gödörásásra kérjünk engedélyt a föld tulajdonosától, és természetesen az idény végén temessük vissza a leshelyet. A jó libagödör a vadász válláig „ér”, a szája szűk, alul szélesedik, padkája is van, ahová le lehet ülni, és rá lehet tenni a löszert és más cókmozókat. Ha meghalljuk a csapatot, teljesen le kell húzódni, csak amikor lőtávolságba érnek, akkor szabad fölegyenesedni a lövéshez. Ugyanez az eljárás, ha más fedezékünk van. Am vigyázat: „vakon” betájolni, hogy honnan jön a libacsapat és milyen messze van, ez bizony nagy gyakorlatot igénylő mesterség!

A libával az a legnagyobb baj, hogy legtöbbször istentelenül magasan száll, jóval túl a sörétes puská hatásos lőtávolságán. Öreg sörétes használva, 12-es kaliberrel, nagy szűkítéssel, hosszabb csővel növelhetjük némileg az esélyünket. Javul a helyzet, ha leshelyünket a táplálkozóhely, vagy esetleg egy alvársra kiszemelt tocsogó mellett üjtük föl.

Legfőbb szövetségesünk azonban az időjárás. Nagy ködben a liba nem lát jól, ezért alacsonyban száll. Ilyenkor természetesen nem kell különösebb

(a szerző felvételei)

takarás, hiszen a vadászt sem veszi észre, amikor pedig észreveszi, már késő. Ráadásul a sűrű reggeli ködben a csapatok megzavarodnak, ide-oda szállodnak, keresik a többieket. Gyakorta téved el egy-egy példány. Ilyenkor zsákmányolási esélyeink kiválóak! Különösen, ha közélünkben beszélt egy csapat, amely gagyogásával hívogatja a többieket, s a kód délelőtt 10-11 óráig kitart, gazdag zsákmányt érhetünk el. Ám a lövésen túl is feledhetetlen élményt jelent, a mindenhol hallható gágogás, lilikelés, az innen-onnan fölbukkanó kisebb-nagyobb csapatok, az állandó jövés-menés.

Hasonlóan „lennyomja” a libát a nagy szél. A talajhoz közelebb ugyanis gyöngébb a szélmozgás. Ilyenkor persze a sörétlövés is igen bizonytalan. Pár éve vendégeink hóvihart fogtak ki egy kacsalibavadászatra. Az apró szemű hó vízszintesen esett. Rengeteg réce és lúd jött, pattogott a puska, de két szárnyazott kacsán kívül más találatot nem könyvelhettünk el...

Hazánkban négy vadlibafaj fordul elő gyakrabban, közülük kettő vadászható, kettő védett. Ezért fölismerésük igen fontos. A nagylibik jól azonosítható jellegzetes hangjáról. Fehér hókáját, rózsaszín csőrét és lábát vadászat közben nehéz azonosítani, a hasán lévő fekete harántcsíkok viszont fiatal példányoknál hiányozhatnak. Szerencsére lármás vadlúd, s hangja jó előre elárulja érkezését. A nagylibik főleg az Alföldön fordul elő.

A szigorúan védett és veszélyeztetett kislilik gyakran keveredik nagylibik csapatokba. A nagylibiktől vadászat közben alig különböztethető meg, a legbiztosabb jel – a sárga szemgyűrű – sajnos csak kéz-

be véve látszik. Két támpont azonban van: sokkal kisebb termete és magasabb háromütemű hangja. A nagylibik két szótagban beszél: „lilik-lilik”, a kislilik inkább azt mondja, „vi-vi-vi”. Ha egy közeledő lúdcsapatban efféle hangot hallunk, legyünk nagyon elővigyázatosak! Egy lilikcsapatból mindig célozzuk a nagytermetűeket! Lelkiismeretes vadász nem a törvényi fenyegetés, hanem a faj védelme miatt vigyáz a kislilikre. Leggyakrabban a Tiszántúlon fordul elő.

A lőhető vetési lúdnak nincs hasfoltja, ez az egyetlen lúd, amelynek feje sötétebb a testénél. Hangja a jól ismert, mélyebb „gá-gá-gá”. Csőre sárga, rajta fekete gyűrű van, lába is sárga. A liliknél kissé nagyobb termetű, kevesebbet beszél. Fő területe a Dunántúl. Mindenhol találkozhatunk egyetlen fészkelő libánkkal, a nyári lúddal. Nagy termetéről és világos színéről ismerhető föl, feje mindig világosabb a testénél. Ő a házi liba őse, hangja azzal megegyező mély „ang-ang”. A nálunk költő nyári ludak jó része őszre elvonul, az itt tartózkodók többsége északról érkezik. Gyakran repülnek családi kötelékben. Ha kicsi csapat vagy libapár közeledik, gyanakodjunk nyári lúdra, és alaposan szemléljük meg őket, mielőtt elhúznánk a ravaszt! A nyári lúd védett. Mivel azonban fészkelő állománya Európa-szerte és nálunk is növekszik, a faj jövője biztosnak látszik, indokolt volna a védelem föloldása. A vadludak legnagyobb tekintélyű magyar szakértője, maga *Sterbetz István* javasolta ezt. A vadászat azért sem okozhatna nagy problémát, mert a terítékben a valószínűség-számítás szabályai szerint olyan arányban szerepelnek az egyes fajok, ahogy a természetben jelen vannak, te-

(a szerző felvétele)

hát csak akkor lőhetnénk nagyszámú „szőke libát”, ha eleve igen sok volna.

A rendelet szerint ma „fajonként és személyenként 4 db vadlúd ejthető el.” Én évek óta járok ki libázni, de soha ennek a mennyiségnek közelébe nem kerültem. Egy igen szép ködös reggelen vadász újságíró kollégámmal 3+1 libát lőttünk, amit mindketten kiváló eredménynek tartottunk. Egy elsőrangú libás terület kellős közepén lakó, a libázás fortélyait kitűnően ismerő, szezonban kétnaponta kijáró vadásztársammal tíz év alatt egyetlenegyszer adódott alkalma a keret túllépésére. A nagy ködben a 7. liba után letörte a puskáját, és csak gyönyörködött a húzásban...

Tilos a vadászat során elektronikus hangutánczó eszköz használata. Aki viszont jól tud gágogni, az időnként eredményesen és törvényesen becsalhat egy-egy csapatot. Igen jó a határfoka a csalilibáknak is. Legyen ez akár drága pénzen vásárolt műanyag utánzat, avagy saját korábbi zsákmányunk. A liba társaságkedvelő lény, ezért szívesen száll le oda, ahol

fajtársait látja. Lelőtt lúdaink tökéletes illúziót nyújtanak, ha fejüket kicsi, Y alakú fával fölpeckeljük, de kukoricatartól a szármagadványok is megteszik. Semmiképpen ne hagyjuk azonban őket hátukon feküdve, mert virító hasuk elijeszti a többi csapatot. Régen élő, korábban sebzett vagy háznál nevelt libákat is használtak csalogatónak, ma ez már érthetően tilos. A sebzett, majd meggyógyított liba viszont könnyen eltartható a baromfiudvarban.

Egyébként ezzel a módszerrel állította föl a magyar libarekordot *Szapáry László*, aki 1939. október 29-én Biharugrán 208 ludat (és még 68 récét!) lőtt. Hogy ez mennyire nem a véletlen műve volt, azt bizonyítja, hogy az előző napon Szapáry Albrecht bajor főherceggel és Felsőöri Nagy Gyulával közösen csaknem 300 libát lőtt, és még 30-ára Széchenyi Zsigmondnak is jutott 89 db.

A régi nagy lúdcsaták már eltűntek az idők homályában, mint lúdcsapat a novemberi ködben. Ám libázás misztikus varázsa mit sem kopott!

CONT-ECO KFT.
9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel./fax: 94/325-672
conteco@axelero.hu • www.cont-eco.hu

Elektromos és mechanikus
vadvadkélhárító kerítések építése,
villanypásztorok kis- és nagykereskedelme.

**KIVITELEZÉS • KERESKEDELEM
SZOLGÁLTATÁS**

TRADE

Diana

1077 Budapest, Wesselényi u. 74.
Tel.: 322-4002 • Fax: 342-2753
Nyitva: H–Cs 8,30–17; P 8,30–14,30

H és B vadászati kis- és nagykereskedés Szombathely, Fő tér 29.

Téli hajtósapka
Exkluzív vadászkabát Gore-Tex béléssel
Sál és kalapszalag
Thermo nadrág: -25 °C-ig garantált

Gore-Tex vadászkalap
Mindent a biztonságos vadászalért!
Vadásznadrág Gore-Tex béléssel
Exkluzív vadászsapka WINDSTOPPER béléssel
Vesemelegítő

... és még sok minden más ...

Üzletünk: **Monarchia Vadászbolt, Szombathely**
94/318-671, 70/315-1314

Gazdálkodhatunk-e a vadludakkal?

Dr. Kalotás Zsolt

Az uniós jogharmonizáció a vadludak vadászati szabályozásában is változásokat generált. A hatályos jogszabályok szerint hazánkban jelenleg két vadlúdfaj vadászható; a nagy lilik (*Anser albifrons*) és a vetési lúd (*Anser anser*) – ebben tehát nem történt változás. A vetési lúd és a nagy lilik vadászati idényei sem változtak meg, a hatályos 79/2004. (V. 9.) FVM-rendelet is október 1. és január 31. között teszi lehetővé a vadludak vadászatát, ugyanakkor területi korlátozásokat is előír. Ez azt jelenti, hogy Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád megye teljes területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye tisztántúli részén a vadludak vadászidénye csak december 1-jétől kezdődik, és az országos idénnyel megegyezően, azaz január 31-ig tart. Ezt a vadászati szabályozásban eddig szokatlan megoldást a globálisan veszélyeztetett, hazánkban fokozott védelem alatt álló kis lilik (*Anser erythropus*) kímélete érdekében vezették be. A sarkkörön túl fészkelő kis liliket ugyanis Európában már közvetlenül fenyegeti a kipusztulás, és a vadászat során a fajtévesztésből eredő minden egyes lelövés a populáció szempontjából pótolhatatlan veszteséget jelent. A kis lilik vonulása során útba ejti a Kárpát-medencét, de a rövid fűvű, sztyepp jellegű, vizekkel borított szikes pusztákhoz való ragaszkodása miatt szinte csak a Tiszántúlon figyelhető meg ez a ritka vadlúdfaj – ott is elsősorban a szeptembertől decemberig tartó időszakban. A korlátozással talán elkerülhető, hogy a Magyarországon átvonuló kis lilikeket károsítsa a vadászat.

A két vadászható vadlúdfajon kívül hazánkban több vadlibafaj is előfordul. Közöttük két fokozottan védettet találunk, a már említett kis liliket és a vörös nyakú ludat (*Branta ruficollis*). A vörös nyakú lúd messze a sarkkör felett, az északkelet-ázsiai tundrákon és szigeteken fészkel, a költési időszakot követően délnyugati irányba vonul, és a Kaszpi-tenger és a Fekete-tenger környékén telel. Magyarországon

1916-ban figyelték meg először, egy évtizede azonban már októbertől ápriliséig rendszeres, de ritka vendégnek számít az alföldi vizeknél. Az apácalúd (*Branta leucopsis*), az őrös lúd (*Branta bernicla*) és a rövid csőrű lúd (*Anser brachyrhynchus*) az északi sarkkör feletti szigeteken költő fajok, amelyek meglehetősen ritka kóborlóként jelennek meg a Kárpát-medencében. Magyarországon valamennyi védelem alatt áll. Ezeknek a vadlúdfajoknak kontinensünkön különösebb vadászati jelentőségük nincs.

Érdemes szót ejteni egy Európában nem őshonos, de a nyugat- és észak-európai országokba betelepített vadlúdról, a kanadai lúdról (*Branta canadensis*) is. Ezt a jól alkalmazkodó és rohamosan terjeszkedő vadludat már Magyarországon is több alkalommal megfigyelték. Szórványos előfordulása miatt Közép-Európában még nem jelentős vadászati tényező, természetvédelmi szempontból ugyanakkor – mint faunaidegen faj – nem kívánatos.

Egyetlen fészkelő vadlúdfajunk a nyári lúd (*Anser anser*) természetvédelmi oltalmat élvez. Költőállománya folyamatosan növekszik, és ezért vadászhatóvá nyilvánításáról évek óta polemizálnak a vadászok és a természetvédők. A XXI. században a vadászatban a legfontosabb irányelvnek a fenntartható gazdálkodásnak kell lennie. A hasznosításnak arányban kell állnia a vadászható fajok állományának alakulásával. Ha ez nem valósul meg, akkor számolni kell az állománysűrűség csökkenésével, a populációk szegregációjával (elszakadásával, elszigetelődésével) és egyes populációk felszámolódásával is. Ez a folyamat azonban akár ellenkező előjelű is lehet (például egyes varjúfélék esetében az is), azaz egy prosperáló faj új élőhelyeket népesíthet be, elterjedési területe nő

A nyári lúd állománya az elmúlt évtizedekben megsokszorozódott. Ma már a hazai költőállomány megközelítően 2500 pár.

A vadludak pihenőhelyei zavartalanságának biztosítása az eredményes vadlibázás kulcskérdése. (a szerző felvételei)

het, és előfordulhat az állomány sűrűségének nem kívánt mértékű növekedése is. Nem lehet kétséges, hogy az apróvad-gazdálkodásban, és ezen belül különösen a vízivad-gazdálkodásban is prioritást kell élveznie tehát a tudományos alapokon nyugvó hasznosításnak. Ez feltételezi a faj biológiájának minél alaposabb ismeretét, a populációk folyamatos monitoringját, a legfontosabb élőhelyek (költőhelyek, táplálkozóhelyek) ökológiai állapotváltozásainak nyomon követését, a vonuló fajok esetében a vonulási útvonalak ismeretét, és a telelőhelyek állapotának megismerését, valamint azokat a veszélyeztető tényezőket és hatásokat, amelyek egész elterjedési területükön veszélyeztethetik a fajt.

Gazdálkodhatunk-e a fenntartható használat szellemében olyan fajokkal, amely tőlünk öt-tízezer kilométer távolságban költenek, amelyek csupán átvonulóként keresik fel a Kárpát-medencét? A válasz logikus: „Egyetlen esetben igen, ha a gazdálkodás keretei túlérnek országhatárokon!” Ha a fajok védelmének érdekében életre hívott nemzetközi természetvédelmi egyezmény(ek) (például a bonni konvenció) alapján területenként nyomon követhetjük a fajok állományváltozásait, ha nemzetközileg érvényesíthető kötelezettségek garantálják a fajok élőhelyeinek megóvását (például a berni konvenció), ha sikerül valamennyi érdekelt állammal egyezsége jutni a fajok teljes területét átfogó ésszerű hasznosításról, ahol kvóták szabályozzák az évenként kivethető mennyiséget. Be kell látnunk, hogy ettől még igen messze vagyunk. Nemcsak a tőlünk keletre levő területeken, de a tőlünk délre eső országokban is anarchisztikus állapotokat találunk a vonuló fajok vadászatát illetően.

Vadászható vadlúdfajaink Kárpát-medencében telelő állományai például nagyon jelentős mértékben ingadoznak. A nagy lilik nyugat- és

közép-szibériai populációi telelnek nálunk, de a telelőhelyek között jelentős állományáttevődések figyelhetők meg, melynek okai az élőhelyek minőségének változásában, az antropogén (emberi eredetű) zavaró tényezők növekedésében és az időjárási tényezőkben keresendők. Tény viszont, hogy a nagy lilik világállományát, amely 4 különálló populációban költ, 380-650 ezer párra becsülik, de a korabeli megfigyelések és terítékadatok alapján száz évvel ezelőtt ennek az állománynak többszöröse élhetett. Hazánkban vannak évek, amikor 130-165 ezer példány jelenik meg a tavaszi visszaáramlások alkalmával, de akadnak olyan évek is, amikor ezek az értékek 40 ezer alá esnek.

A vetési lúd világállományát 350 ezer párra teszik. A „rossicus” alfaj – amely nálunk domináns vendég – ebből kb. 300 ezer párral részesül. A „fabalis” alfajt – amely kis számban Magyarországon is megjelenik, ezért a vadászat károsíthatja – a globálisan veszélyeztetettek közé sorolják. Hazánkban a vetési lúd folyamatos aránybeli növekedést mutatott egészen a 80-as évekig. 1984-ben 70 százalék körüli aránnyal már meghatározó lett a vendég vadludak között, és 196 ezernél több madarat becsültek február végén. Ezt követően azonban megdőbbentő csökkenést tapasztaltak. Volt olyan év (2002–2003), amikor az Alföldön kifejezetten ritkának találták. Ezt a drasztikus visszaesést sokan a kukorica monokultúrák fogyatkozásának (táplálékbázis csökkenése) és a csapadékszegény éveknek tudták be, de valljuk be, az okok sokkal összetettebbek.

Belátható, hogy a vadlúdvadászatban az okszerű és fenntartható gazdálkodásnak még nem jött el az ideje. Ha nem akarunk jövételhetlen károkat okozni az északi vadludak állományában, sokkal visszafogottabbnak kell lennünk. A vadlibavadászoknak szigorúan be kell tartani azt, hogy csak a táplálkozóterületek közelében és sohasem a pihenőhelyeknél választanak leshelyet. Az alvőhelyek megzavarása ugyanis kikényszerítheti a telelőhely áttevődését. A jogszabály által kijelölt vízivad-kíméleti területeken pedig a legnagyobb zavartalanságot kell biztosítani! Új vizes élőhelyek teremtésével, és a kevésbé rentábilis mezőgazdasági területek vadfölddé alakításával, a táplálékkínálat növelésével elősegíthetjük a vadludak sikeres telelését, és ennek előbb vagy utóbb a teríték szolid mértékű növekedésében is meg kell mutatkoznia.

Vadászkutyák a világban

Mirtse Áron

Vadászkutya – e szó hallatán legtöbbünknek vizsla, kopó vagy egyéb lelógó fülű, többnyire rövid szőrű eb jut eszébe, hiszen a mi vadászeink nagyjából ilyenek. Csakhogy vadászkutya a skót szarvasagár, a norvég jávoreb vagy az afrikai basenji is, amelyek nyomokban sem emlékeztetnek a mi vizslánkra vagy kopónkra...

(Hászon Gábor felvétele)

nyi zsákmányt ejtettek, amennyit csak tudtak. Ezért – s persze azért is, mert ha öldöklésre alkalmas fegyvereket készíthettek is maguknak, igazi ragadozó fogazattal nem ruházta fel őket a természet – bőségesen hagytak maguk után hulladékot, mely a valódi ragadozók, illetve dögevők számára értékes táplálékforrásnak bizonyult. Feltételezhetjük, hogy ez képezhette az ember és a kutya sok ezer éves szövetségének talpkövét.

Úzzuk a vadat!

Hogy mindez mikor történhetett, még arról sincsenek pontos adataink – s az utóbbi évek felfedezései még a korábban megalapozottnak vélt feltételezéseket is igen alaposan megbolygatták –, még kevésbé arról, hogy az ember kísérelőjével szegődött kutya mikor vált őseink vadásztársává, a zsákmány megszerzésének aktív részesevé. Már a barlangrajzok között is akad olyan, amely a kutyanak vadászat során történő alkalmazásáról tanúskodik, de hogy hány ezer évnek kellett ezt megelőznie, azt nem tudhatjuk. Az ember eleinte minden bizonnyal inkább a táborhelye körül lézengő, lassanként kutyává váló farkas éberségének vehette hasznát, s egyre szorosabbra fonódó kapcsolatuk csak később vezethetett a közös vadászati feladatok eleinte mindenekelőtt a vad felkutatása lehetett, hiszen érzékszervei erre az emberénél sokkal alkalmasabbak. Gyorsaságának is hasznát vehették őseink, méghozzá nem annyira a sebesen menekülő állatok üldözése, hanem sokkal inkább a sarokba szorítva védekező nagyvad sakkban tartása során: a sebesen forgoló kutya magára vonta az ellenfél figyelmét, így a felfegyverzett vadásznak módjában állt megtalálni a megfelelő pillanatot és helyeztet a végső csapásra.

Régi korok vadásztársai

Honnan tudhatjuk mindezt? Azoknak az ősi típusú, elsősorban északi vagy trópusi vadászkutyáknak a példájából, amelyeknek munkája a mai napig ugyanezeket a jellegzetességeket mutatja. Időközben azonban a tudatos tenyésztői munka, a fajták elkülönülése lehetővé tette az egyes vadászati módokra, illetve a különböző állatok vadászatára specializált kutyák differenciálódását. Már az ókori falfestményeken és domborműveken megjelennek az egymástól markánsan eltérő ebtípusok – például masszív testű, nagy fejű, illetve karcsú felépítésű vagy kurta lábú kutyák –, melyeknek némelyike szinte változatlan formában maradt fenn napjainkig, s amelyeknek eltérő formája különböző rendeltetésükre utal. Ennek ellenére hosszú időn át nem vált szét egymástól teljes mértékben a „vadászkutya” és az egyéb feladatokra használt eb fogalma. Manapság senkinek nem jutna eszébe, mondjuk, egy dogot a vadászkutyák közé sorolni, a középkorban azonban ez nem volt ennyire egyértelmű: a jelenleg őrző-védőként számon tartott nagytestű, molosszoid fajták mindennapos feladatai közé tartozott a nagyvadra, például vad-disznóra való vadászat, így a dog őseit például *Saupacker*; vagyis 'vadkanfogó' néven is emlegették.

Testre szabott vadászebek

A farkas sokoldalú ragadozó, amely egyaránt képes hatékonyan vadászni magányosan apró rágcsálókra, illetve farkában nagytestű emlősökre, például szarvasokra, sőt az északi sarkvidéken akár pézsmatulokra is. Az emberrel való együttműködés során azonban, mindenekelőtt a civilizált Európában, ahol a vadászatnak sokrétű kultúrája alakult ki, a különböző állatok vadászatára eltérő külső és belső tulajdonságokkal bíró ku-

tyák bizonyultak előnyösnek: nyilvánvaló, hogy más és más testi adottságokat és temperamentumot kíván egy több mázsás, sebzett vadkan megállítása és egy néhány dekás, lőtt madár apportírozása. A vadászkutyáknál előnyösnek bizonyuló adottságokat nagy mértékben befolyásolják az éghajlati és terepviszonyok is. Ezek a csoporton vagy szőrtípuson kívül meghatározhatnák olyan, a felületen szemlélő számára önkényesnek, merőben ízlés kérdésének tűnő tulajdonságokat is, mint például a szőrzet színe: a jól belátható, sík terepen a gazdájától messzire eltávolodva kereső kutyánál például előnyösnek bizonyul a fehérrel tarkázott színösszeállítás, mert az ilyen kutyát a vadász könnyebben szemmel tarthatja.

Szükség és szenvedély

A fajta megválasztása tehát korántsem csupán esztétikai kérdés: különböző feladatokra, különböző terepre más és más kutyafajta való. Természetesen az egyes vadászkutyafajták kialakulását és tulajdonságaik, képességeik összességét befolyásolta az adott fajtát tenyésztő és használó nép vagy társadalmi réteg életmódja, egzisztenciális helyzete is. Ahol a vadászat a mindennapi élet velejárója, a család élelmezésének egyetlen lehetséges útja volt, ott nem volt lehetőség specializálódásra: a kutyának sokoldalúnak kellett lennie, hiszen a gazdájának nem állt volna módjában minden egyes feladatra külön kutyát tartani és egész éven át élelmezni. Ugyanakkor, ahol a vadászat főúri kiváltság, az előkelőségek sportja volt, ott virágzott a fajtanemesítés: se szeri, se száma például a francia kopóknak vagy vizsláknak, a britek pedig megengedhették maguknak, hogy szinte minden munkára külön kutyát tartsanak: mezei munkára pointert, vízi vadászat-

ra spánielt, külön kopót a rókára, és ismét másikat nyúlra, vidrára otterhoundot, vérnymra vérebet, kotorékmunkára a számtalan terrierfajta egyikét, és akkor még nem esett szó az agarakról. Nincs semmi meglepő abban, hogy a kiváló orrú pointernek nem erős oldala az apportírozás, hiszen ez Angliában a retriever dolga. Egy jó magyar vizsla ugyanakkor a felsorolt feladatoknak szinte bármelyikével megbirkózik.

Városi vizslák, rendőrspánielek

Az emberhez való viszonyukat tekintve a vadászkutyák két nagy csoportra oszthatók. Az egyiknek a munkájában az önállóság, az ösztönös cselekvés dominál; ebbe a csoportba tartoznak az agarak, kopók, az ősi típusú kajatatóebek, s bizonyos mértékig a terrierek is. A másik csoport tevékenysége nem nélkülözheti ugyan az öröklött vadászösztönt, de meghatározó szerephez jut benne az ember egyedi befolyása a nevelés, tanítás, kiképzés által. Mindenekelőtt a vizslák, spánielek és retrieverek sorolhatók ide, amelyeknek munkája lényegesen szorosabb együtt-

(Magasles archív)

működést kíván az emberrel, mint a vad felkutatása és hajszolása. A vizslának minden tevékenysége során folyamatos összhangban kell lennie az emberrel, számtalan különböző jellel kell figyelnie és precízen engedelmelkednie, a zsákmányt pedig nem csekély önuralommal, fegyelmetten át kell adnia a gazdájának. Az együttműködésnek, a kompromisszumkésztségnek ez a foka tette lehetővé azt, hogy ezek a vadászebek városi kutyaként, lakótársaként is remekül megállják a helyüket, illetve hogy némelyikük egyéb, új feladatok teljesítésére is kiválóan alkalmasnak bizonyult. Ilyen például a retrieverek esetében a vak vagy mozgássérült emberek segítése, míg számos spániel a határőrségnél teljesít szolgálatot kábítószerek-kereső kutyaként.

tosan olyan polgári életet él, mint bármely más városlakó, négy lábú segítőjének tehát nemcsak vadászbeként kell megfelelnie, hanem egyben kellemes lakótársnak is kell bizonyulnia egy életen át. Anak tekintetében, hogy egy kutya mennyire alkalmas a városi tartásra, a külső megjelenés sokszor téves útbaigazítást ad. A foxhound például közepes mérete és rövid szőre miatt látszólag eszményi

(Magasles archiv)

szobakutya, ám aki ismeri a fajtát, az tudja, hogy fékezhetetlen, önfejlő falkakopóval állunk szemben, amely csak a terepen érzi jól magát, ráadásul tartásának csak falkában van értelme, egy kopófalka pedig végképp nem olyasmi, amivel az ember szívesen megosztaná városi otthonát. Az agarak ugyanakkor, melyekről viszonylag nagy méretük és legendás gyorsaságuk alapján a laikus azt feltételezné, hogy egyáltalán nem valók lakásba, „civilben” előkelő, kimért léptekkel közlekednek, és jelenlétük a lakásban sokkal kevésbé érzékelhető, mint egy kicsi, de eleven, örökmozgó terrieré.

Soha nincs üzemszünet!

A városi tartásnak elengedhetetlen feltétele az is, hogy a kutya a forgalomban is fegyelmetten tudjon viselkedni, ne kapja el a vadászhev egy pinceablakból kiugró macska vagy egy kerékpáros látán, és ne keveredjék rendszeres összetűzésbe az idegen

kutyákkal. Az emberrel szoros együttműködésre képes, kifinomult vadászkutyafajták, mint például a vizslák zöme, a retrieverek, spániel és számos terrier, kiválóan megállják a helyüket társállatként is. Egy dologról azonban nem szabad megfeledkezni: míg a puska megfelelően karbantartva eláll a szekrényben, és két vadászat között nem szükséges elővenni, addig a kutya nem ismer „üzemszünetet”. A vadászebek többsége éppen mozgékonyasága, a kutatásra, fürkészésre való fokozott és olthatatlan készítése révén válik alkalmassá a munkájára. Fizikai és lelki szükségleteit, mindenekelőtt a mozgást és a folyamatos nevelést, gyakorlást a vadászidényen kívül is biztosítani kell számára.

A vadászkultúra élő emlékművei

Természetesen a városi életmód nem pontosan ugyanazokat a képességeket kívánja meg a kutyától, mint a vadászat, és ez elkerülhetetlenül az eredeti tenyészcélt képező tulajdonságok leépüléséhez vezet. Némelyik vadászkutyafajtának napjainkra oly mértékben külvált a vadászati célokra tenyésztett állomány a kedvtelésből tartott állománytól, mintha két különböző fajta volna: míg a szetterek, retrieverek és spániel zászlos szőrzete például eredetileg nem igényelt szinte semmiféle beavatkozást, addig, mi tagadás, a modern kutyakiállításokon felvonuló, fazonra nyírt, rizsporozott társait nehéz elképzelni, amint éppen kikecmeregnek a nádasból, szájukban a frissen lőtt vadkacsával. A szétválás folyamata a jövőben minden bizonnyal tovább fokozódik majd; a vadászemberek felelőssége és nemes feladata, hogy a vadászkutyákat, az ember vadászati kultúrájának élő remekműveit eredeti formájukban megőrizze. ▶

MITSUBISHI OFF ROAD

Mitsubishi off-road - 21 különböző, remek terepjáró: Pajero, Pajero Sport, Pajero Pinin, Pajero Pinin Up, Outlander. Ezekben a autókban minden olyan tulajdonság megtalálható, amelyek a Mitsubishi márkához kötődnek: intelligens fékterelő-meghajtás, nagy teherbíró, biztonság, megbízhatóság, kényelem, sokoldalú használhatóság, dinamikus formavilág. A Mitsubishi Pajero a világ legkeményebb terepviszonyain évek óta az élen végzi. Kérjük, látogasson el Mitsubishi autókészletünkre, hogy egy rövid teszt után személyesen meggyőződhessen terepjáróink páratlan képességéről.

AZ ŐN MITSUBISHI MÁRKAVÁSÁRÉKÉÉÉÉ: GERINGER AUTÓ KFT.
 2900 Komárom, Bátorhy út 11. Tel./Fax: 34/346-132
 2800 Tatabánya, Alkotmány u. 2/A. Tel.: 34/510-368, fax: 34/510-643
 E-mail: geringermitsu@vivamail.hu mitsubishitatabanya@vivamail.hu

Hegyaljai Vadászbolt

Budapest XIII. Visegrádi u. 9. sz.
/volt MAVAD bolt/
Tel: 239-1333, 06-30/9515-663

Árukészletünk:

- golyós és sörtes vadászfegyverek
- pász - riasztó és maroklőfegyverek
- légfegyverek, főként pisztolyok
- kereső és fegyver távcsövek
- golyós és sörtes löszerek
- egyéb vadászati kiegészítők (felszerelés)
- minőségi vadászruházat
- ajándék tárgyak
- bizományosi fegyverek értékesítése

Aki üzletünkben 300 ezer forint feletti vásárlást megvalósít, a bakonyi területünkön egy vadászható vadászterületet kap.

Szolgáltatásaink:

Fegyver javító műhelyünkben (Kisvárdi Károly / vállalja minden típusú fegyverek javítását, karbantartását, felújítását.)

Üzletünkben borsosvadászterületeinkre az érdeklődő vadászokat.

Nyitva tartás: hétfő - péntek: 09-17-ig

Tisztelettel várjuk vásárlóinkat.

Először Magyarországon:
egy minden részletében egyedül és különleges

Vadásznapló

A **Vadásznapló** mindössze 50 példányt, előre szőtt példányban készült, bőrkötésű és rézkötésű. Csak ezekben látható: Próbuda Judit grafikusművészei hat példányt, számos rézkötésű speciális méretű papírral, amelyeken vadászati képek, rajzok láthatók. A kötet két, színesen szőtt nyári oldal, az egyik képek és a naplószerű címlap, valamint a régi oldal anyagú méretű papír.

A **Vadásznapló** a kötetben 150 db A4 méretű, írási lapot is tartalmaz.

Az **Öt Vadásznapló** megrendelhető személyesen a Választó Rt. „Sokszé” Választó Rt.-ben (2085 Hódmezővásárhelyi Pk. u. 1.), telefonon vagy faxon a 06-30-330-737, illetve 06-30-403-08-43 telefonszámon dr. Székely Dánielnél.

A kötet ár: 2004. november 1-étől kezdve. Ára: 30.000,- Ft, mely az A4-4 és a postai költséget nem tartalmazza.

AIGLE HUNGARY

VANCOUVER

PARCOURS

hungaro-ARMS

Budapest Szentlőrinc utca 131. Tel: (+36) 715-6432	Cyba Rákóczi u. 14. Tel: (+36) 238-474-313-340	Mócsaszegyháza Rajcsa utca 30. Tel: (+36) 239-499	Székesfehérvár Vasvári P. u. 7. Tel: (+36) 239-334
--	--	---	--

Internet: www.hungaroarms.hu E-mail: info@hungaroarms.hu

Az alábbi táblázatban megismerhetjük összefoglalni néhány Magyarországon is ismert és kevésbé ismert vadászkutya legjellemzőbb tulajdonságait. A teljességre sajnos nem törekedhetünk, hiszen szinte valamennyi európai nemzetnek megvan a maga vizslája, kopója. Nincs lehetőségünk felsorolni valamennyi terriert sem, egyes, egymáshoz igen közel álló fajákat pedig – mint a három

szettert vagy a magyar és német vizsla szőrváltozatait – közös címszó alatt tárgyalunk. Törekedünk azonban arra, hogy valamennyi jellegzetes vadászkutyacsoportból ízelítőt nyújtsunk, beleértve még az olyan különleges, hazánkban alig ismert ebeket is, mint az amerikai mosómedvekopók (coonhound) vagy az ősi típusú, északi vadászkutyák. Jó böngészést!

Fajta	Származási hely	Méret	Ször-típus	Használati cél	Temperamentum	Egyéb felhasználás
	Magyarország	53–64 cm, 22–30 kg	Rövid vagy drót	Mindenes vadászkutya, erdei, mezei, vízi munkára	Intelligens, tanulékony, élénk, néha makacs	Társállat
	Németország	56–70 cm, 25–32 kg	Rövid, drót, szálkás vagy hosszú	Mindenes vadászkutya, erdei, mezei, vízi munkára	Tanulékony, jóindulatú, aktív	Társállat
	Németország	44–56 cm, 15–16 kg (kicsi), ill. 58–62 cm, 20 kg (nagy)	Hosszú	Főként apróvadra	Kitartó, élénk, tanulékony, engedelmes	Társállat
	Németország	57–70 cm, 32–36 kg	Rövid	Mindenes vadászkutya	Megbízható, kitartó, engedelmes	Társállat
	Anglia	60–68 cm, 28–35 kg	Rövid	Szárnyasvad vadászatára nyílt terepen	Értelmes, élénk, igen nagy mozgásigényű, gyakran makacs	Társállat
	Nagy-Britannia	56–68 cm, 24–33 kg	Hosszú, hullámos	Mezei és vízi vadászatára	Értelmes, nyugodt, de nagy mozgásigényű	Társállat
	Franciaország	50–60 cm, 23–27 kg	Durva, merev vagy gyapjas	Szárnyasra, főként fácán- és vizimadár-vadászatára	Élénk, értelmes, tanulékony	Társállat
	Olaszország	58–70 cm, 28–37 kg	Durva, közép-hosszú	Mindenes vadászkutya, főként erdőn, területen	Kitartó, békés, szófogadó	Társállat
	Csehország	58–66 cm, 22–34 kg	Szálkás	Erdei, mezei és vízi vadászkutya	Értelmes, szívós, kitartó, olykor harapós	Társállat
	Németország	60–68 cm, 28–35 kg	Közép-hosszú, durva, drótszerű	Elsősorban vízi vadászatára	Kitartó, tanulékony, jó apportírozó	Társállat
	Anglia	51–61 cm, 25–30 kg	Hosszú, zászlós	Apportírozás, vízi munka	Élénk, békés, engedelmes	Vakvezető, mozgássérülteket segítő kutya, társállat

Fajta	Származási hely	Méret	Ször-típus	Használati cél	Temperamentum	Egyéb felhasználás
	Észak-Amerika	54–57 cm	Rövid, sűrű	Főként vízi szárnyas vadászatára	Tanulékony, szívós, kiegyensúlyozott	Vakvezető, társállat
	Észak-Amerika	56–58 cm, 27–32 kg	Sima	Lőtt, sebzett vad apportírozására	Értelmes, engedelmes	
	Anglia	65 cm, 31–36 kg	Göndör	Elsősorban vízi vadászatára	Aktív, önfejű	
	Észak-Amerika	53–66 cm, 25–34 kg	Vastag, enyhén hullámos	Apportírozás vízből	Értelmes, önálló, de kissé nehézkes	
	Németország	40–50 cm, 20 kg	Hullámos, közép-hosszú	Apró szárnyas vadászatára	Aktív, értelmes, tanulékony	
	Franciaország	47–50 cm, 15–18 kg	Közép-hosszú, sima vagy hullámos	Szárnyasvadászat, főként fogolyra, szalonkára	Élénk, értelmes, barátságos	Társállat
	Anglia	46–48 cm, 20–31 kg	Hosszú, hullámos	Szárnyas felkutatására, apportírozására	Értelmes, kitartó, megfontolt	Társállat
	Anglia	36–40 cm, 11–14 kg	Hosszú, selymes, zászlós	Szárnyas vadászatára szárazon és vízen	Barátságos, tanulékony, de gyakran konok	Társállat, újabban kábítószerek kereső kutya
	Anglia	38–43 cm, 16–21 kg	Hosszú, hullámos	Apróvad felkutatására, apportírozására	Mozgékony, kitartó, tanulékony	Társállat
	Anglia	50–51 cm, 20–24 kg	Közép-hosszú, hullámos	Apróvad felkutatása és apportírozása nehéz terepen, vízből is	Fürge, értelmes, kiegyensúlyozott	Társállat
	Írország	51–59 cm, 22–30 kg	Hosszú, göndör	Vízi vadászatára	Élénk, nyugodt, kitartó, intelligens	
	Anglia	60–67 cm, 40–48 kg	Rövid, sima	Sebzett nagyvad felkutatására	Nyugodt, jóindulatú, önálló	Nyomkövetés, szagazonosítás

	Fajta	Származási hely	Méret	Szőrtípus	Használati cél	Temperamentum	Egyéb felhasználás
	Hannoveri véreb	Németország	50–60 cm, 28–35 kg	Rövid	Sebzett nagyvad felkutatására	Kitartó, szívós, önálló, bátor	
	Bajor hegyi véreb	Németország	40–50 cm, 25–28 kg	Rövid	Sebzett vad követése, hideg nyomon is	Jóindulatú, nyugodt, megbízható	
	Bassetek	Franciaország	26–42 cm, 15–23 kg	Rövid, szálkás vagy borzas	Apró- és nagyvadra, egyedül, párosával vagy falkában	Rámenős, értelmes, de makacs, önfejű	Társállat
	Erdélyi kopó	Magyarország	52–62 cm, 30–35 kg	Rövid	Elsősorban nagyvad (medve, vad-disznó, hiúz) vadászatára	Jóindulatú, bátor, önálló	
	Beagle	Anglia	33–43 cm, 8–10 kg	Rövid	Gyalogos falkavadászat, róka- vagy nyúlra	Békés, élénk, önálló	Laborállat
	Harrier	Anglia	50 cm, 20–25 kg	Rövid	Nyúl vadászatra, falkában	Gyors, tanulékony, energikus	
	Angol rókakopó	Anglia	56–63 cm, 30–35 kg	Rövid	Rókavadászatra	Aktív, rámenős, önfejű, csavargásra hajlamos	
	Vidravadászkopó	Anglia	60–65 cm, 30–35 kg	Hosszú, durva	Vidra vadászatára szárazon és vízben	Értelmes, kitartó, jó szimatú	
	Svájci kopók	Svájc	30–40 cm, 15–18 kg	Rövid	Elsősorban őz vadászatára, vérbemunkára is	Élénk, tanulékony, gyakran hangos	
	Francia kopók	Franciaország	50–72 cm, 20–30 kg	Rövid	Apró-, ill. nagyvad vadászatára (mérettől függően), nyomkövetésre	Szívós, barátságos, energikus	
	Drever	Svédország	30–38 cm, 15 kg	Rövid, vastag	Nyúl, róka, de akár vad-disznó vadászatára is	Aktív, éber, nyugodt	
	Dunker	Norvégia	48–55 cm, 16–22 kg	Sűrű, rövid, sima	Kopómunkára	Kitartó, igénytelen, tanulékony	

	Fajta	Származási hely	Méret	Szőrtípus	Használati cél	Temperamentum	Egyéb felhasználás
	Coonhound	Észak-Amerika	51–69 cm, 20–35 kg	Sima, rövid	Mosómedve, róka és egyéb prémes állat vadászatára	Értelmes, tanulékony, önálló, rámenős	Házörzés
	Tacsó	Németország	16–27 cm, 3,5–9 kg	Rövid, szálkás vagy hosszú	Elsősorban kotorék (róka, borz, úregi nyúl), de pl. vad-disznóhajtásra is	Intelligens, rámenős, olykor önfejű, idegenekkel bizalmatlan	Társállat
	Tacsókópó	Németország	30–35 cm, 10 kg	Sűrű, merev	Nyúl, róka, őz és vad-disznó vadászatára	Barátságos, de konok, önfejű	Társállat
	Magyar agár	Magyarország	65–70 cm, 22–31 kg	Rövid, sima	Nyúl és nagyvad vadászatára nyílt terepen	Értelmes, tartózkodó	Versenysport
	Afgán agár	Afganisztán	62–74 cm, 25–32 kg	Hosszú, selymes	Farkas és patások vadászatára	Éber, értelmes, de önfejű	Órzőmunka, versenysport, társállat
	Angol agár	Anglia	68–76 cm, 27–32 kg	Rövid	Őz, róka, nyúl vadászatára nyílt terepen	Aktív, mozgásigényes, idegenekkel szemben bizalmatlan	Versenysport
	Orosz agár	Oroszország	64–82 cm, 30–35 kg	Hosszú, hullámos	Farkas vadászatra	Gyors, csendes, bizalmatlan	Társállat
	Skót szarvasagár	Skócia	71–76 cm, 30–48 kg	Középhosszú, durva	Szarvas- és farkas vadászatra	Csendes, engedelmes, nyugodt	
	Ír farkaskutya	Írország	71–90 cm	Durva, középhosszú	Farkas vadászatra	Kiegyensúlyozott, bátor, szófogadó	Órkutya, társállat
	Norfolk terrier	Anglia	25 cm, 7–9 kg	Kemény, durva	Róka, nyúl, vidra vadászatára	Nyugodt, vidám, játékos	Társállat
	Lakeland terrier	Anglia	30–37 cm, 6–7 kg	Sűrű, drótszerű	Kotorék, rókavadászatra	Éber, szívós, rámenős, de nem agresszív	Társállat
	Airedale terrier	Anglia	56–61 cm, 22–23 kg	Középhosszú, durva, drótszerű	Vidravadászatra	Kiegyensúlyozott, szófogadó, éber	Órző-védő munka, vakvezetés

Fajta	Származási hely	Méret	Szőrtípus	Használati cél	Temperamentum	Egyéb felhasználás
	Skócia	30 cm, 5–7 kg	Durva, borzas	Kotorékeb, főként rókára, vadmacskára	Intelligens, kitartó, élénk, önálló, de nem makacs	Társállat
	Anglia	25 cm, 5–7 kg	Durva, drótszerű	Kotorék vadászat, főként rókára	Szívós, harcias, de nem verekedős	Házőrző, jelzőkutya, társállat
	Csehország	27–35 cm, 6–9 kg	Hosszú	Apró vadászat, kártevőirtás	Tanulékony, engedelmes, rámenős	Társállat
	Skócia	23–25 cm, 10–12 kg	Hosszú	Borz, róka és egyéb kisragadozók vadászatára, valamint rácsálóirtásra	Energikus, élénk, idegenekkel barátságatlan	Társállat
	Anglia	37–40 cm, 8 kg	Sima vagy drót	Kotorékeb, róka, borz vadászatára	Élénk, rámenős, intelligens, olykor verekedős	Társállat, újabban kábitó szerkesztésű kutya is
	Németország	33–40 cm, 7–12 kg	Rövid vagy szállkás	Kotorék munkára és vaddisznóhajtásra	Rámenős, gyakran agresszív	Házőrzés
	Norvégia	30–36 cm, 6 kg	Sűrű, durva	Madár vadászatra, nehéz, sziklás terepen	Élénk, értelmes	
	Norvégia	45–52 cm, 20 kg	Vastag, sűrű, durva	Jávorszarvas vadászatára	Rámenős, tanulékony, ragaszkodó	
	Finnország	48–60 cm, 20–22 kg	Sűrű, egyenes, kemény	Medve, hiúz, jávorszarvas vadászatára	Rámenős, harcias, önfejű	
	Japán	45–52 cm, 25–27 kg	Rövid, sűrű	Medve vadászatra	Makacs, elszánt, hűséges, kiváló tájékozódó	
	Oroszország	50–60 cm, 24–28 kg	Rövid, sűrű	Medve és egyéb nagytestű állatok, valamint szárnysók vadászatára	Gyors, rámenős, önálló, de engedelmes	
	Dél-Afrika	38–42 cm, 10–11 kg	Rövid	Kajtató vadászból, főként erdőben	Élénk, önálló, akaratos, nehezen irányítható	Társállat

Terítéken a gemenci „nagy bika”

(a szerző felvétele)

Már halkulóban volt a szarvasok orgonálása, amikor szeptember 22-én este sikerült terítékre hozni a Gemenc Rt. panduri erdészetéhez tartozó szeremlei területben a kapitális trófeát hordozó „nagyurat”. Az erdőrezervátumként nyilvántartott – Duna-mellékággal leválasztott – Kádár-szigeten a bikát szakértő szemek többször is látták, amint háremével átkelt a vízben, hogy éhes teheneit a vágásba is kövesse.

A javabőségben azonban nem sikerült terítékre hozni. A nagy csatákkal tarkított főbögés után kiváltott az erdőt övező mezőgazdasági területre, ahol egy mocsaras-nádas áthatolhatatlan sűrűben lakott. Innen járt ki esténként négy tarvadjával táplálkozni a napraforgóba. E sorok írójának négyszer volt lehetősége megcsodálni a falu szélétől nyolcszáz méterre kijáró bikát, ahogy hangtalanul kijött az útra, majd beleveszett a napraforgótáblába.

Miután a tartózkodási helye körül elkezdődött a betakarítás, kilométernyire az erdő felé költözött, mégpedig a dunai árvízvédelmi töltés lábánál található nemes nyarasba. Ez a hosszú csíkban elhúzódó, 150 méternyi széles erdő lett az utolsó lakhelye. Itt több nádfolt,

ügynevezett kubikgödör alakult ki a töltések építésekor. Ezek egyike a szarvasok által is szívesen látogatott dagonya. Erre a kedvelt furdózó helyre néz a les. Ide ült fel német vadászvendéggel Varga István kerületvezető vadász. A lesellen szemben a szeremlei Sugovica partján a méhészek egész este hangosan beszélgettek, kopácsoltak és tüzeltek.

Kezdt már szürkülni, amikor a lesen ülők háta mögül mintegy ötvenméternyire felkelt egy bika. A dagonyát kikerülve félkörben haladt, elindult az erdőben, majd százötven méterre tőlük, kijött az erdő szélébe és megállt. Ekkor került sor az utolsó elbírálásra. Az összetéveszthetetlen, az Alsó-Duna-ártéri gímszarvas állományára oly jellemző, egyenesen előrenyúló, osztódní kezdő szemág alapján kiderült, hogy a többször látott és leírt nagy bikáról van szó. Lassan, komótosan haladt a kiszemelt vad, majd amikor egy tisztább részre ért, megállt. Ekkor dördült el a lövés.

A bika eliramodott, majd pár percig egy helyben állt, a leereszkedett köd és a pára, amely amúgy hangulatossá teszi a gemenci vadászatokat, most jótékonyan betakarta a királyi vadat. Mivel a kí-

sérő vadász állva látta utoljára a koronás nagyurat, megindult a fejtörés, mi is legyen. Tovább menni, elszaladni nem hallották és nem is látták a víz közelében gyorsan le szálló köd miatt.

Értésítették, hogy a „nagy bikára” tettek lövést. A rálövés helyén tüdődarabokat találtak, de tovább nem lehetett követni a nyomot. Próbáljuk meg kutyaival megnézni! Klasszikus utánkeresésről nem lehetett szó, mert ilyenkor már nem és még nem szabad nekiállni a keresésnek. Inkább kontrolltevékenységről beszélhettünk.

A hannoveri vérebet keresésre bízattva, kis idő elteltével oda is értünk a már kimúlt vadhoz. A bika közelébe érve olyan csodálatos kép tárult elénk, hogy hosszú ideig szólni sem tudtunk. Ott feküdt előttünk – egy lecsúszott nyak- és tüdőlövessel – a rálövés helyétől legfeljebb százötven méterre a gemenci erdő királya. Teljesen lebögve, testét sok forradás és seb tarkította, koponyája mértani közepén egy elgennyesedett, ötforintosnyi lyuk tátongott. Kosorú, görbe arcélű, érett bika feküdt a ravatalon.

A trófea természetesen aranyérmes, 12,81 kilogramm súlyú, és a trófeabírálaton 238,81 IP pontra értékelte a Tolna megyei trófeabíráló bizottság. Korát 12 évre becsülték.

A keresésben Ozvári Zoltán tenyészetéből származó Zemplénerdei Szultán nevű hannoveri vérebet kan volt a segítségemre.

Kammermann Péter

(Kovács Sándor felvétele)

Mindez egyetlen fegyverben öt-
vöződik, többé-kevésbé harmo-
nikusan. Azért nem tökéletesen,
mert nyilván más agyazást, súly-
elosztást kívánna egy elsőran-
gú hagyományos csőelrendezésű
sörétes, mint egy ideális golyós.
A drilling tehát maga a puskába
lényegített megalkuvás, kompro-
misszum. Ennek ellenére csodá-
latos szerszám, mert ugyanazzal
a fegyverrel – megfelelő kalibe-
rekben – a fűrjtől a barnamedvéig
minden fajt zsákmányul ejtethünk
kontinensünkön. A pár éve el-
hunyt nagy svéd szakíró, Jan Aker-
man szerint „a drilling kétségkívül
a leguniverzálisabb vadászfegy-
ver. Egy jó fogású s kidolgozású
drilling, prima céltávcsővel felsze-
relve, és egy .22-es betétcsővel el-
látva, ahhoz is belőve, az összes
puskák iránti szükségletünket tel-
jesíti.”

Keletkezésének időpontját ille-
tően egy régi, 1920-as és 1930-as
évek fordulóján megjelent C. Funk
katalógus vezet nyomra, miszerint
„már 1852-től 1860-ig szállított a
vállalatom perkussziós drillinge-
ket egy nagy fegyvercégnek az
USA-ba. Valószínűleg ezek vol-
tak a legelső. Csövek egy ilyen
drillinghez megtalálhatók, és lát-
hatók a suhli fegyvermúzeumban.”
Hogy valóban Christoph Funk
műhelyében született-e meg a lé-
tező legelső drilling, az talán kér-
déses lehet, az viszont már nem,

A drilling

Csőzpuska vagy státusszimbólum?

Kovács László

*Alig hiszem, hogy lenne olyan magyar vadász, aki soha életé-
ben nem hallott vagy olvasott a címben szereplő jellegzetes billenő
csövű vadászfegyverről. Eredeti elnevezését többször próbálták
magyarítani, minden siker nélkül. Még a „háromcsövű” illik
rá a legjobban, hiszen tényleg annyival rendelkezik, amelyek a
létező minden változatban kapcsolódhatnak egymáshoz. Leg-
gyakoribb köztük – akár klasszikus felépítésűnek mondható – az,
amelynél kettő sörétes alatt, középen, található a golyós cső. En-
nek fordítottja a dupla golyós drilling, amelyet főleg nagyvad-
ra használnak. Ilyen is beszerezhető például a német Blaser és
a francia Eric Mathelon cégektől. De osztrák ferlachi mesterek
szintén „építik” rendelésre, ha kell valakinek. Mi azonban ma-
radjunk a lépten-nyomon kapható változatnál! Aki ilyet vásárol,
az, mondhatni, egyszerre jut sörétes duplához és egylovétű „ga-
vallér golyóshoz”.*

tevesztő, lévén Poroszországban, Suhlban hozták létre őket. Ám azt,
hogy a gyártulajdonos német vagy amerikai volt-e, sajnos nem tudom.
Mindenesetre közel negyven éven keresztül, szilárdan tartották magu-
kat a tengerentúli piacon. Azonban voltaképpen csaknem minden német
és osztrák fegyverműhelyben készültek drillingek (is). Csak néhány ma
is közismert, igen-igen szépen csengő név a sok közül: Collath, Geco,
Kessler, Barella, Schuler, Schilling, Greifelt, Imman Meffert, Thieme
und Schlegelmilch, Otto Bock stb.

Annak ellenére, hogy a XIX század derekán–végén egyre elterjed-
tebb rendszerű puskának számítottak, először inkább csak a hivatásos
vadászok, erdészek munkaeszközének vették meg a különböző uradal-
mak jobbára arisztokrata tulajdonosai. Ugyanis az akkori felfogás sze-
rint az igazi úriember, ha nagyvadra vadászik, nem lő apróra, ha pedig
fácánra-nyúlra, ilyesmire, akkor békén hagyja a szarvast, disznót. (Őzet
nem, mert abban a korban azt a fajt még az apróvad kategóriájába so-
rolták, s vígan apasztották számukat sörétesekkel is.) Galambra, fogoly-
ra stb. egyértelműen „bádogcsövűekre” volt szükség, míg a sertevad,
gím, dám esetében persze a golyós került elő a fegyverszekrényből
vagy -szobából. Mire kellett volna nekik a drilling? Dísznek? Az a hi-
vatásoshoz került, aki értő szemmel, ésszel és kézzel „tisztogatta” gazdája terüle-

tén az apró- és nagyvadállományt. Szarkától a szarvastehénig jól tud-
ta alkalmazni mindenre.

A századforduló táján, lassan
ugyan, de változott, formálódott a
vadászetika, mivel mind több pol-
gár is vadászterülethez jutott. Fa-
lusi jegyzők, nagy- és kiscgazdák
előtt egyre több és jobb lehetősé-
g nyílt. S minél nagyobb számban
fertőzte meg őket ez az ősi szen-
vedély, annál több beleszóla-
suk lett az „urak dolgába”, vadá-
szati téren. Ami persze minden-
képpen dicsérendő, demokratikus
dolog, még akkor is, ha a szokáso-
kat szintúgy érintette, átformálta.
De hát az etika nem bilincs, s nem
szabad örök érvényűnek tartani
minden részletét. Változik, olykor
előnyére, máskor hátrányára. Ez
történt a drilling esetében is. Min-
denhol, az úri palotákban és va-
dászatonokon egyaránt szalonképes
lett! A sportvadászok – függetle-
nül társadalmi helyzetüktől, nevel-
tetésüktől – belátták előnyeiket, és
sokan választottak ilyen rendszerű
fegyvert (is) maguknak. *Kittenber-
ger Kálmán, Fekete István* ugyan-
csak rendelkeztek prima drillin-
gekkel, amelyeket nagy kedvvel,
örömmel használtak Erdélyben is.
Utóbbinak Sauer & Sohnja volt,
16x16x9,3 mm-es űrméretben.
Hogy a sörétes csövekbe 65 mm-
es vagy 70 mm-es hüvelyhosszú-
ságú töltények illettek-e, valamint
melyik 9,3-as golyós lőszerhez
készült a fegyvere – 9,3x74R-hez,
9,3x72R-hez, 9,3x57R-hez vagy
9,3x82R-hez? – azt sajnos nem si-

hogy további gyártásában főleg a
németek és osztrákok jeleskedtek –
legalábbis a XX. század végéig ez
volt a helyzet.

Ma már franciák és olaszok egy-
aránt készítenek ilyen billenő cső-
vű vadászpuskákat, akár az e téren

elhíresült germán műhelyek. Ulm, Műnnerstadt, Suhl, Ferlach városok-
ban kezdtek a kis emberek a nagy reszelőkkel, óriási szaktudással drill-
lingeket alkotni, majd forgalmazni szerte a világon. Az Egyesült Álla-
mokban leginkább a chicagói Montgomery Ward & Co. elégítette ki az
ilyen – igaz, kis számú – igényeket. (Az ottani vadászok közül igencsak
kevesen rajongtak, a mi tagadás fenemód drága, vegyes csövűekért.)
Ezek voltak az ún. Charles Daly puskák, de az angolszász név meg-

Krieghoff Drilling Plus 20 Thermo TS Stabil

került kiderítenem. Mindenesetre nem sokáig volt az övé, mert 1943-ban májusában vette meg és 1944-ben elvették tőle a nyilasok...

Ma már kevésbé alkalmazzák. Hirtelen egyetlen gyártó sem jut eszembe, aki ezt az utat követné. Sokkal „divatosabb” az 1880-as években kitalált ún. Blitz rendszerű, amelynél a szerkezetet a bilentyüket is magába foglaló, zárttest mögötti alsó talp alkatrésze rögzítették. Az ily módon létrehozott drillingek ezért az előző megoldásúaknál picit hosszabbak. Ezzel él a Sauer & Sohn, Krieghoff, Merkel stb.

Ha a „mindent marcoló” drillingeket technikailag vizsgáljuk, szerkezetük szerint kétféleképpen lehetnek. Régebbi – 1875-ből származó – az ún. Anson & Deely szisztéma. A mechanizmus ezeknél túlnyomórészt a zárttestben kapott helyet. Ez volt jellemző pl. C. Funk gyártmányaira.

Mivel többnyire csak kettő bilentyűvel vannak ellátva, ezért sorrendváltót kellett beépíteni a puskába, miszerint vagy valamelyik sörétes, illetve – átállítva – a golyós cső sül el. Ez, gyártmánytól függően, lehet egy kis retesz a puska lakatszerkezetének bal oldalán, vagy tolóka az agnyakon. Amikor viszont a biztosítógomb kerül oldalra és a csőváltó pedig annak megszokott helyére, akkor könnyen előfordulhat keveredés. A fentebb említett Fekete Istvánnal – és sok ezer sorstársával egyaránt – megtörtént, hogy olykor golyó helyett véletlenül a sörétes csövet sütötték el, és viszont...

A drillingek külalakja mindig az adott korszakot követte, ahhoz igazodott. Kezdetben gyakoriak voltak a külső kakasosak, amelyek fekete lőporos töltényekhez készültek. Ma már a rejtett kakasúak divatoznak, joggal, sokkal

modernebb kaliberekben. De azért egy-egy két világháború közötti remekbe formált háromcsövű sok tekintetben „veri” a mostaniakat, melyeknél több gépi megmunkálást alkalmaznak, mint a 30-as esztendők manufaktúráiban. Tessék csak megnézni egy akkoriban acélba és fába remekített drillinget! Csak az olyan „vegyes csövű tagadók” nem szeretnek bele, mint amilyen jelen sorok írója. Pl. láttam s olvastam egy olyan oldallakatos 16x70/16x70/8x57JR drillingről, mely a hannoveri Heinrich Scherping műhelyéből került ki a második világháború előtt. Csodálatosan lő a sörétes csöveivel, a golyóssal szintúgy. Mindössze 3 kg-ot nyom a mérlegen, s félelmetesen kiegyensúlyozott darab. Ha ilyet látunk a boltban, feltétlenül érdemes „lecsapnunk rá”, annak ellenére, ha esetleg golyós kalibere a „kifutók” közé tartozik. (A maiakat inkább 8x57JRS-ben fűrik vagy kovácsolják méretre, de egyelőre a valamivel vékonyabb lövedékű 8x57JR töltényeket is aránylag könnyen be lehet szerezni.)

Kevesek előtt ismert, hogy a második világháború során, alighanem Göring javaslatára, talán kifejezett parancsára, a német biro-

dalom bombázó repülő pilótáit 12x70/12x70/9,3x74R öbnagságú Sauer & Sohn drillingekkel, s elegendő hozzájuk való lőszerrel látták el. Indoklasként arra hivatkoztak, ha kényszerleszállásra kerül sor az ellenséges vonalak mögött, akkor vadászattal szerezenek élelmet maguknak. Igazat megvallva, fogalmam sincs, hogy történt-e ilyen eset, az viszont biztos, hogy az ilyen Luftwaffe szimbólumokkal ellátott szuper minőségű pusokák ma nagy értéket képviselnek, igazi ritkaságok.

A régi drillingek sörétes csöveihez persze egyszerűbb muniációt venni, mint az esetleg ma már alig-alig létező golyós kaliberekhez. Holott ezek a régi municiók sem nevezhetők rosszaknak. A 8x57JR-ről már esett szó, a 7x72R vagy 9,3x72R nagyszerű közep-távú özlövő töltény lenne ma is. Persze azoknál sokkal egyszerűbb hozzájutni a 7,62x51R-hez, amely nem más, mint a legendás .30-30 Winchester lőszer, vagy az 5,6x52R-hez, amely pedig egyenlő a .22 Savage HP-vel. A mai fegyverek rendszeren 6,5x57R, 7x57R, 7x65R, 8x57JRS, 9,3x74R municiókhoz „szabotak”, bár akár .222 Re-

Sauer
Drilling
3000

ingtonhoz és .30-06 Springfield-hez is készülhetnek, ezek viszont nem éppen a legkedvezőbb választások. Egyetlen billenő csövű puska nem „szereti” a lövészkor fellépő nagyobb gáznyomást, valamint a hüvelykivonó sem teljesen megbízható perem nélküli, hornyos kiképezésű ismétlő puska töltényeknél.

A legtöbb drilling első ravaszába gyorsítót szerelnek, a pontosabb célzás és találat érdekében.

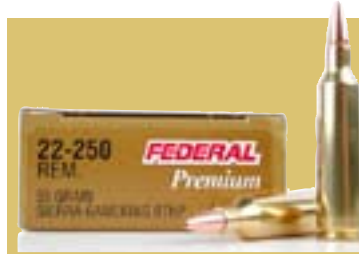
Van olyan köztük, amelyet hüvelykihúzóval, másokat – ritkábban – kivetővel látnak el. Csőhosszúság tekintetében az 550, 600, 650, 680 mm-esek tán a leggyakoribbak. Bár ismerünk ennél lényegesen hosszabbakat és rövidebbeket is. Pl. a második világháború előtti „Kurtz” márkanevű csőhármast kezdetben mindössze 500 milliméteres volt. Extrém kurta. A később gyártottak már valamivel hosszabbak. Mindenesetre részben ettől függ a puska teljes tömege, no meg a zárttesttől, annak anyagától, amelyet manapság acélbetétes

könnyűfémből szintén készítenek. Ez valahogy cseppet sem találkozik az ízléssel, bár technikailag semmi kifogásom ellene. Sokan azt hiszik, hogy valamikor az 1960-as évektől kezdtek ilyen modellek is felbukkanni, pedig de-hogy! Már az 1930-as esztendőkben készültek alumínium zárttestes vegyes csövűek. Mindenesetre egy „kellemes fogású” jó drilling nem lehet nehezebb 3,5–3,8 kg-nál, töltetlenül, céltávcső nélkül. Leginkább kisebb nagyítású céltávcső, mondjuk 1,5–4-szeres variábel, vagy esetleg valamilyen vörös pontos elektromos irányzék illik hozzá a legjobban, klasszikus suhli patentlábassal szerelékkel. De ma már más, olcsóbb, montázssal is szilárdan összekapcsolhatjuk a fegyvert az optikával.

A drilling a XXI. század elején éppúgy a hivatásos vadászokhoz illő praktikus lőfegyver, mint volt a kezdet kezdetén. Tehát részben ez is – mint annyi minden a világon – ízlés dolga. Akinek telik rá, és szereti, kövesse a német példát, tegyen szert rá, örüljön neki, mert univerzális puskához jut. Ne törődjön vele, hogy számos gazdag országban olykor ízléstelenül megvésve vagy csodálatosan faragott agyazással a keveset vadászó gazdag üzletemberek vitrintárgya, státusszimbóluma!

A hónap töltenye

Huszonkettesek királya

A .22-250 Remington (5,7x48) golyós tölteny vadászati karrierje jóval hivatalos rendszeresítése előtt indult. Az 1930-as években egyre nagyobb igény mutatkozott olyan speciális lőszerre – s hozzájuk alakított puskákra –, amelyekkel nagyon messziről is le lehetett teríteni a kisebb testű szárnyas és szőrmés kártevőket, varjakat, szarkákat, prérikutyákat, rókákat.

Ennek az igénynek nem tudott eleget tenni a már széles körben elterjedt, de csak 100-150 méterig hatásos .22 Hornet, ezért a szép nevű Grosvenor L. Wotkins a 6 mm Lee Navy tölteny hüvelyének felhasználásával megalkotta a .220 Swiftet, amelyet aztán a Winchester cég szabványosított 1935-ben, anélkül, hogy saját nevére parentálta volna. Széduletes teljesítményű municiónak bizonyult, apró lövedékekkel kezdő sebessége túlszámolta az 1200 m/s-ot! Ezzel már igazán messziről lehetett puszkálni a kisragadozókra, madarakra. Viszont két hátrányos tulajdonsága azért volt és van a .22-250 Remingtontal szemben: részben sokkal „csőfalóbb”, ezért előbb tönkremennek a hozzá készített fegyverek, másrészt talán valamivel kevésbé pontos találatok érhetőek el vele.

A .22-250 Remington ezért hamar vetélytársa lett, noha sokáig csak az otthoni töltegetők számára csöveztek puskákat hozzá. Mindenkinnek magának kellett ös-

szeügyeskednie a megadott méretezés szerint. Évtizedekbe telt, mire a Remington cég – immár saját „szájíze” szerint átkeresztelve – megkezdte a hivatalos gyártását. Mindez a hatvanas évek közepén történt. Időközben Európába szintén átkerült, ma már Magyarországon is minden különösebb nehézség nélkül hozzá lehet jutni. Már csak azért is érdemes rá felhívni a figyelmet, mert – jól megválasztott lövedéktípussal – messzebből és jobban öl, mint mondjuk a sokkal-sokkal gyakoribb .222 vagy pedig a .223 Remington. Ugyan a 2,9 grammos Speer Spitzer lövedéket fel lehet gyorsítani akár 1180 m/s-ra is, de abban az esetben vadászias lőtávolságon belül túl hevesen ér célba, szinte azonnal szétfröccsen, tehát nincs értelme özre alkalmazni. Az esetleg ötven méterre lévő, szántóföldön ücsörgő varjúból nem sok maradna a találat után, de az ugyanott ácsorgó özbak lapockacsontján szertesztét szakadna az apró lövedék, minden komoly mélyre hatolás nélkül. Arra a fajra megfelelőbb lövedéktömegek a 3,2 g, 3,6 g, 3,9 g és a 4,5 g, kevésbé érzékeny típusúak, és kezdő sebességnek is elegendő az 1000-1100 m/s.

Néhányan azt tartják, hogy csúcsmínőségű céltávcsővel felszerelt, tökéletes hordású puskát, valamint elsőrangú lövészt feltételezve akár 300 méterig terjedhet alkalmazhatósági területe, de ezt a magam részéről maximum a rókára, borzra stb. érzem igaznak. Öznél ez túl nagy táv, mondhatni majdnem duplája annak, amit egyik fő riválisa, a .222 Remington esetében tartunk megfelelőnek. Szerintem 200-250 méternél messzebb a .22-250-nel sem szabad próbálkozni, még optimális feltételek mellett sem. A vadászat nem lehet egyenlő a távlövöldözéssel! Hol marad akkor a cserkelés varázsa? Különbözik pedig – azonos feltételek mellett – minél messzebb lövünk, annál nagyobb a sebzés kockázata. Nincs értelme könnyelműsködni! Annak ellenére nincs, hogy ez a tölteny tényleg sokat „tud”. Egyik híres rajongója szerint a legjobban kiegyensúlyozott és legsokoldalúbb a nagy erejű .22-es központi gyújtású lőszer között.

Ez így is van. Kiskártevőkre és özre szintűgy jobb választásnak érzem, mint mondjuk a .223 Remingtonot vagy a teljesen új .223 Winchester Super Short Magnumot, anélkül, hogy bármelyik, azonos lövedékátmérőjű (5,7 mm) riválisát lebecsülném. Mindegyik elő-

nyét és hátrányát józanul mérlegelve a .22-250 Remington mellett tőrök lándzsát. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ha valaki elégedett a .222 Remington municióhoz készített Tikka puskájával, az rohanjon a vadászboltba kicserélni egy ilyenre! Erről szó sincs. Hiszen az is megfelelő, hatásos, ha kurtább lőtávolságról van szó. A .224 Weatherby Magnum vagy a .220 Swift erősebbek, de ritkábbak, és az azokhoz gyártott löfegyverek gyorsabban tönkremennek. Akárhogy morfondírozok, mindig a .22-250 mutatkozik legideálisabbnak a maga kategóriájában, nem más. Meglehetősen sok puskatípus készült hozzá, sőt mi több, még hosszú csövű, egylövetű vadászpisztolyok is! Utóbbiak persze csak Észak-Amerikában. Hiszen kapna a fejére az a lelkes vadász, aki – mit tesz Isten – megpendítené, hogy akár Magyarországon is vadászhatnánk maroklófegyverrel... Sem a régi hagyományokon nyugvó, múltba vesző tradíciókon alapuló jellegzetes közép-európai etika, sem a hatóságok nem pártfogolnák ezt a „vad” elképzelést.

.22-250 Remington kaliberű puskát kínáltak régebben alsó emelőkaros ismétlő rendszerben, az volt a híres Browning M. BLR. Ez a fegyver ugyan – némi átalakítással – ma is készül, kapható, de már ebben az űr méretben nem forgalmazzák, legalábbis nincs tudomásom róla.

Dupla golyóshoz botorság volna pont ennél az öbnagságnál kikötni, de a félACHI mesterek bármit megtesznek vevőik kérésére. Tehát nem lehetetlen vágy egy ilyen express birtoklása, csak az a kérdés: minek? Siklózárás golyós nem készül hozzá, egylövetű billenő csövű és tömbzáras viszont igen. Előbbire jó példa a Blaser M. K95, míg utóbbira a Ruger M. No. 1B.

Tolózárás ismétlőket tekintve – mely rendszer ehhez a töltenyhez talán a létező legideálisabb – a kínálat tengernyi. Csak pár típus ezek közül: Winchester M. 70, Weatherby M. Mark V Stainless Rifle, Savage M. 112 Long Range, Remington M. 700, CZ M. 550, Blaser M. R93, Browning M. A-bolt, Sako M. 75, Sauer M. 202 Outback stb. Bármelyik a fenti golyósok közül, megfelelő lövedékű .22-250 Remington töltennyel tárazva, egyaránt tökéletes a kistermetű kártevők-ragadozók és a könnyű csülkösvad – pl. őz és zerge – elejtésére.

K. L.

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
.22-250 Remington (5,7x48)	Remington	3,2 g V-Max BT	1136	2088
.222 Remington (5,7x43)	Remington	3,2 g V-Max BT	958	1483
.222 Remington Magnum (5,7x47)	Sako	3,2 g FMJ	985	1572
.223 Remington (5,7x45)	Federal	3,2 g Speer TNT HP	1005	1640
.220 Swift (5,7x56)	Norma	3,2 g Soft Point	1225	2402
.223 WSSM (5,7x44)	Winchester	3,6 g BST	1173	2452
.224 Weatherby Magnum (5,7x49BR)	Weatherby	3,6 g Hornady SP	1113	2208

Az adatok a Jaktvapenguide 2004 évkönyvből származnak.

**GPS színes kijelzővel
terep térképpel is.
GPS-ek már:
31900Ft-tól**

**Lézer távmérők:
69900Ft-tól**

**Éjjellátó:
2,8x vagy 5x nagyítás
300-450 méter látótáv
beépített infra
79900Ft-tól**

**COMPASS
SPORT**

GPS ÉS TÚRABOLT
BP. XIII. LEHEL U. 23.
TEL: 239-6013
BP. VI. NADYMEZŐ U. 12.
TEL: 342-6583
WWW.COMPASS-SPORT.HU

Árkon-bokron át...

Detrich János

Terepjáróba ülve az előttünk álló feladat általában igen egyszerű: eljutni A pontból B pontba, mégpedig a legrövidebb úton. Aki azonban ezt már komolyan próbálta, tudja, hogy a legrövidebb út a legkritikább esetben egyenes, és abban is biztosak lehetünk, hogy néha igen rázós.

Olykor mégis szükség lehet arra, hogy a legrövidebb utat válasszuk, aminek sokféle oka adódhat. A nyári melegben minél hamarabb hűtőbe juttatni a lőtt vadat, vagy azért, hogy vendéget, barátot ne várakoztassunk fölöslegesen, és még sok más, kényszer szülte körülmény terelhet minket a rövidebb, de nehezebben járható útvonal melletti döntés felé.

E döntések néhány fő szempontjára hívom fel a figyelmet. A területet behálózó útvonalak ismerete elengedhetetlen, itt nemcsak a többé-kevésbé használt utakra gondolok, hanem a régi, ugyan magasra nőtt gazzal takart, de tuskómentes közelítőutakra vagy járható vízmósásokra, töltésekre is. A megismerés legcélravezetőbb módja pedig a terület gyalogos bejárása. Csak így láthatjuk meg a környék valóságos képét, hol milyen süppedős a talaj, merre van a növényzet által takart árok vagy gödör, öreg csordakút.

Mérlegelnünk kell, hogy a rövidebb, de jóval nehezebb útvonal megtétele jelentősen lerövidíti-e a menetidőt, de a számításból ne hagyjuk ki egy esetleges elakadás lehetőségét sem. Az általunk használt kocsik teljesítőképességét pedig soha ne becsüljük túl, mindig legyünk tisztában a pillanatnyi műszaki állapotával is.

Az útvonal megválasztásánál ne felejtjük el az egyik legfontosabb alapszabályt: ne menjünk arra, amerre nem muszáj, vagyis értelmetlenül ne okoztassuk az elakadást. A vadászatra, munkára szánt értékes időt kár a küszöbig sárba ragadt autó mentésével tölteni. Egyébként meg ne nyúzzuk a járművet haszontalanul, főleg, ha nem is a miénk.

Éppen ez az egyik oka annak, hogy fejben már induláskor meg kell lennie az útvonalnak, hiszen sokszor adódik arra lehetőség, hogy egészen kis kerülővel, szinte idővesztés nélkül kikerüljünk a túlságosan vendégmarasztaló szakaszokat.

Ha akadályhoz érünk...

A sáros utakon való autózásról már esett szó lapunkban. Az ilyesmi – kis túlzással – a leghétköznapiabb dolgok közé tartozik. Ha azonban kénytelenek vagyunk az utat elhagyni, amire gyakran van példa, akkor már bonyolultabb a helyzet.

Ha például átázott réten, legelőn kell átvágnunk, akkor kerüljük annak mélyebb fekvésű részeit, ahol garantáltan süppedős a talaj. Ha mégis ilyen területre tévednénk, úgy már eleve felezettben haladjunk, tempósan, s ha mégis megfeneklenénk, akkor azonnal próbáljunk meg hátramenetben a saját nyomunkon visszamenni, más utat keresni. Ha erőltetjük az előrehaladást, pörgetve a kerekeket, biztosak lehetünk benne, hogy a kocsik percek alatt beássa magát, s már indulhatunk is erőgép után.

A friss, nedves vagy éppen átázott szántásban sem

Ficsor Autóház Kft.

Budapest, 1106 Fehér út 7. Tel.: 260-1122, 261-1122
Fax: 262-6610 WEB: www.ficsor.hu · E-mail: info@ficsor.hu

VADÁSZTÓL VADÁSZOKNAK!

TEREPGUMIK NAGYKER ÁRON ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!

MUD TRACK

COUNTRY 2000

TRAKKER

MUD TERRAIN

SWAMPER SAWERO

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!

Aszfalton halkán futó, terepversenyeken győztes gumik. Európában terepverseny gumijaink nélkül nem léteznek!

2 olasz terepgumi-specialista gyár kizárólagos forgalmazójaként óriási raktárkészlettel állunk rendelkezésükre.

Valamint minden ismert gumimárka megtalálható nálunk.

Továbbiakban négy felnyíró kizárólagos képviselőként ajánlatunk az alufelnikre is érvényes.

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől 24 órás házhozszállítással az országban bárhol!

Gumi és Felni Kis- és Nagykereskedelem Autó – Felni – Gumszerviz

könnyű haladni, ha már valamiért egyáltalán bele kellett mennünk inkább a szélében autózzunk, hogy ne kelljen messzire menni a vontatókötéllel.

Néha megizzasztja az embert (és a gépet) az árkon való átkelés is. Az ember által épített vízelvező árkok szelvénye általában meredek V alakot mutat. Így a hosszabb járművek számára, amelyeknek kedvezőtlenebbek a terepszögei, első és hátsó túlnyúlásai, az ilyen feladatok eleve megoldhatatlanok. A rövidebb autók vezetői pedig jól teszik, ha megpróbálják a körülmények által megengedett legnagyobb lendülettel áttörni az alsó holtpont vonzását, mert az árok fenekéről, álló helyből, a fűvel benőtt partoldalra nem lesz egyszerű felkapaszkodni, és néha nem is sikerül. Mindenképpen alaposan vegyük szemügyre a helyszínt, mielőtt ehhez hozzáfognánk.

Amennyiben a csatorna vízzel telt, a nehézségek csak sokasodnak. Tudnunk kell, milyen gázlómélységet képes leküzdeni a kocsink, ez általában 50 centiméter, ennél mélyebb vízben beázhatnak a motor létfontosságú szervei. Lassú folyású vizetnél a meder iszapos, gyors folyásúknál pedig köves, gödrös. Itt már a természetes vizekről van szó, amelyeknek mederviszonyai változatosak, gyakran kiszámíthatatlanok, a víz mélysége

és sodrása hirtelen változhat. Jól felkészített autóval is csak az alacsony vízállásnál megismert, biztonságos gázlókat használjuk. Az elektromos berendezések megfelelő szigetelése, a levegőszűrő kivezetés létfontosságú annak a számára, aki kénytelen néha mélyebb vizeken is átkelni.

A meredek lejtőkön való felkapaszkodás, illetve azokon való leereszkedés szintén próbára teszi a kalomadtán a vezetői tudást, de a gépet is. Ezekre többféle módszer létezik, amelyek alkalmasak a tőlajtól és a lejtő szögétől függően. Az egyik legfon-

(a szerző felvételei)

(Magasles archív)

tosabb tudnivaló, hogy lefelé ugyanolyan sebességfokozatban jöjjünk, mint amilyenben felmentünk, és semmiképp se hagyjuk üresben gurulni járművünket. Erős lejtőn néha csak hirtelen gázadással előzhetjük meg, hogy a kocsis orra bukjon, vagy akár a tetejével érjen földet.

Nem könnyű a helyzetünk, ha valamilyen okból – például rosszul megválasztott sebességfokozat miatt – felfelé menet a motor lefullad. Kicsi az esélyünk, hogy a meredeken újra képesek leszünk elindulni, ezért talán a legjobb visszaereszkedni. Ehhez viszont tegyük megálláskor azonnal hátramenetbe a sebességváltót, és még állóhelyben indítsuk újra a motort, vagy anélkül, hogy levennénk a gyújtást, engedjük fel a kuplungot, amikor a féket finoman kienedve elindulunk visszafelé, így a motor beindul. Csak fékezéssel nem fogjuk tudni megakadályozni, hogy egy vagy több kerék is megcsússzon, ezáltal az autó irányíthatatlanná váljon. Tolatásnál kevésbé fordulhat elő, hogy felbukjon a kocsis, mert az eleje – a nehezebbik vége – van fölül.

A terepjárók maximális lejtőmászó képességéről a gyártók tájékoztatnak bennünket, ez általában 45° vagy azt megközelítő érték. Ahhoz, hogy járművünknek ezt a képességét a gyakorlatban is teljes mértékben kihasználhassuk, nagyban hozzájárul a talajjal kapcsolatot teremtő gumiabroncsaink minősége is. A legnagyobb hatékonyságot az MT jelzésű, sáros terepre készült, bütykös abroncsokkal érhetjük el. A hatékonyság növelhető még a jármű terhelésével is.

A talaj milyensége lényeges szerepet játszik az

emelkedők leküzdésében. A laza, száraz homokon és erdei talajokon felezett kettős fokozatban – egyszerűbben fél kettőben – általában szépen lehet haladni. Az átázott agyagos, vörös vagy barna erdőtalajok már komolyabb feladatot jelentenek, ahol elfogy a lendület, ott a kerekek egy helyben pörögnek, a kocsis jobbra-balra csúszik, farol, néha aztán hirtelen a fák közt áll meg, ahonnan csak erdészeti géppel lehet ügyvel-bajjal kirángatni. A keményebb, avarral vastagon borított felületeken sem könnyű a feljutás, de nem lehetetlen. Kövekkel, gyökerekkel borított terepen például hasznos fogás, hogy a kerekek levegőnyomását felére csökkentjük, ezzel növeljük a kapaszkodóképességet. Azt azért ne felejtsük el, hogy szilárd burkolatú úton újra pótolni kell a kienedett levegőt, tehát akinek nem áll rendelkezésére nagyobb teljesítményű, hordozható vagy beépített kompresszor, az inkább válasszon más megoldást, illetve útvonalat, ha teheti.

Akár az úton, akár arról letérve kidőlt fák állhatják utunkat. Ha nincs kéznél motorfűrész, akkor még megpróbálkozhatunk a rönk félrehúzásával, ha a hely engedi, de vigyázzunk a csapódó vastag ágakra, ember ne álljon közvetlen közelben.

Sűrű sásos területen elengedhetetlen a bevezetőben említett jó helyismeret, nevezetesen a területen húzóódó árkok, mélyedések miatt. Ha ilyen helyen akadunk el, akkor még a mentést végző jármű is bamba kerülhet.

A terepautózást segítő eszközökről már többször is szó esett. Most csak egy dologgal egészítem ki ezeket, hiszen éppen a témába vág. A gallytörő vagy bo-

(Magasles archiv)

zótrács és a tetőcsomagtartó vagy tetőkonzol közé mindkét oldalon kifeszített vékonyabb kötélféresdorja a sűrűben haladó autó ablakára boruló lombot, így lehetővé teszi a látást. Nem utolsó szempont.

Végül néhány gondolat magáról az autózásról. Ahhoz, hogy valaki az erdei vagy mezei utakon közlekedik, nincs mit hozzátenni. De amikor az útról letér... Nekem sosem esett jól a mély kerékvágásokkal összekaszabolt rét látványa. Sűrű, beláthatatlan növényzet között haladva kárt okozhatunk a talajon vagy bokrokon fészkelő madarak szaporulatában, és észre sem vesszük. Ne felejtsük el, hogy a vad otthonában járunk, ahol illendően kell viselkedni. Akitől a munka ezt megköveteli, aki a vadat gazdálkodik, az is a legnagyobb körültekintéssel mozogjon a terepen, bár azt hiszem, ő az, akit erre a legkevésbé kell figyelmeztetni. Aki pedig céltalanul vagy inkább öncélúan autóztat, az talán jobban teszi, ha keres egy homokbányát vagy épített ralikrossz pályát, ahol úgy istenigazában kipróbálhatja, mit tud ő és az autója.

A képen látható terepjáróval dr. Hangay György Ausztráliában élő természetvizsgáló csak nagy ritkán akad el. Pedig bejárta vele a szinte felfoghatatlan méretű kies homok- és kősvátogat, s többször ellátogatott a borongós hangulatú agyagsivatagba is.

Egy alkalommal, amikor ez utóbbi sivatagban táboroztunk, megkérdeztem barátomat.

– Te Gyuri, ha itt elered az eső, ugye csak kinkeseresesen, csúszkálva tudunk visszamenni az útra?

– Á, dehogy! Ha itt esni fog, akkor innen hetekig egyáltalán nem tudunk kijönni! – jött a nyugodt, számos expedíciót megjárt, igazi utazóhoz méltó őszinte válasz.

Mindeközben huncut viharfelhők táncoltak az égen, mint ha azon tűnődtek volna, hogy itt vagy pár kilométerrel odébb szabaduljanak meg esőterhüktől. Végül is az utóbbi választották, s mit ne mondjak, igencsak megnyugodtam, amikor hajnalban a szikrázó kék égre esett pillantásom.

K. Zs.

(Kovács Zsolt felvétele)

(Magasles archiv)

Seeland Vadászbolt
Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel
20 000–1 000 000 forintig!

Alaska vadászkabát és vadásznaprag

- extrém meleg vadászkabát 100% fűtővel
- vadász szellítő, hangszigetelő
- 42-es méretben e (48-54 kg)

Walk

Sportsman

• 100%-osan vízziló minden igényt kielégítő cipő, bakancs

MOBILKER 2000 KFT.
1188 Budapest, Nagykőrösi út 24/A
Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
E-mail: vadaszaruhaz@enternet.hu
www.vadaszat.net/mobilker.html

Golyós és sörétes vadászpuskák és lőszer nagy választékban!

Milyen a jó disznós kutya?

Kammermann Péter

A KOPA JÁNOS által jegyzett *Magyar vadászati szó- és szokásnyelvtan* című kis könyvben az alábbi megfogalmazás áll:

Disznós kutya(ák): Azok a rendszerint kistermetű, nagyobb részt terrier típusú, keverék kutyák, amelyeket kifejezetten a vaddisznó felkeresésére, kiugrasztására, illetve állóra csaholására tanítanak be. Ezek heves vérmérsékletűek, sokszor egymást is megtámadják, ha nem hajtásban vannak.

Kétféle vadászati módnál használhatók a disznós kutyák. Az egyik az egyéni vaddisznóvadászat kutyával. Ekkor egy vadász dolgozik maximum két kutyával. Ez esetben a kis testű, nyurga lábú terrierfélék vagy a tacsók használhatók. Mégpedig azért, mert a nagyobb disznók – amelyekre általában fáj a vadász foga – nem veszik komolyan az acsarkodó ebeket, és nem menekülnek előlük pánikszzerűen. Ha jó széllel közelíti meg őket a vadász, és a kutyák már kellőképpen lefoglalják a feltartott disznót, akkor a rövid elbírálás után, következhet a lövés.

Riglizés kutyával?

A másik mód a társas vadászatok kategóriájába tartozik, és mind a terelést – vagy népszerűbb, de idegen nevén a riglizést –, mind a klasszikus vaddisznóhajtást magában foglalja. Igaz, a 2002-ben megjelent FVM-rendelet módosításáig a terelésnél nem volt használható vadászkutya, de ez mára megváltozott.

(Kövesi Sándor felvétele)

A címben feltett kérdésre akár egyetlen mondattal is válaszolhatnánk: olyan eb, amelyik hajítja a vaddisznót! Csak éppen az nem mind-egy, hogy ezt mi módon teszi...

Mi is a vaddisznóhajtás? Az említett vadászati formánál az állásokban várakozó vadászok felé mozdítják hajtók és hajtó ebek segítségével a levadászatra szánt terület vaddisznóállományát.

A vadászok létszáma és a hajtásra tervezett terület-részek ismerete határozza meg a hajtók és a kutyák létszámát is.

A hajtások esetében fontos tényező a kutyák képzettsége. Négy-öt összeszokott eb munkája felér tíz hajtóéval. A jó disznós tanyákba-sűrűkbe nem szívesen mennek be a fizetett napszámosok, mert arra várnak, hogy a hajtott vad kibújik magától is a nagy hangzavarra. Ez természetesen nem így szokott történni, hanem előjön a lapuló disznó esete, és már csak a visszatérés zajára néznek vissza a hajtók. Ez természetesen a nagy sortávolság miatt is adódhat. A kutyának a találni akarás – amit génjeiben hordoz – az önálló munka fontos feladata. Aki már látott hajtásra készülődő kutyát, az tudja, hogy milyen „idegesek” a kutyák az akció előtt, éppen ezért a gazdáknak is megfelelő távolságra kell állniuk egymástól, ha már a kezdés előtt nem akarnak a rangsorvita hevében szerzett sebekkel foglalkozni.

Kezdődjön a hajtás!

A kutyák az indításkor megpróbálnak minél hamarabb szagot fogni, és azon megindulni. Ilyenkor a különböző alapokat magukban hordozó egyedek más-más módon próbálkoznak a nyom felvételével. Van, amelyik légszimattal, van, amelyik csapat bogozva halad előre, de valószínűleg mindegyik a meleg nyomot keresi. Azaz a legutóbb ott elhaladt vad nyomába erednek. Amennyiben ez nem vaddisznó, hanem például őz, akkor maradjanak közömbösek. Ne bonyolódjanak bele a nyomba, önként térjenek vissza és keressenek tovább. Kiemelkedő értéket képviselnek az úgynevezett nyomhangos kutyák, amelyek csaholva hajtának a puskás vonal felé, és nemcsak akkor, amikor a vadat szemmel is észrevették, hanem már akkor is, ha a friss nyom illata az orrukba csapott. Ez azért is nagyon lényeges, mert a hajtásban várakozóknak lehetőségük van felkészülni-rákészülni a lövésre. Nem ideális viszont a „bandázó” kutya, mert ha egy elkezd ugatni, akkor a többi is azonnal odaront, így maradnak lekeresetlen területek, a hajtás

bizonyos részei „kutyamentesek” lesznek. Lényeges még az is, hogy a hajtásban tartózkodó kondát minél több irányba mozdítsák szét, ezáltal több vadász juthat lövéshez. Így nem fordulhat elő az az eset, hogy a megjelenő vegyes kondát megcélozza a gyakorlatlan vendég, és az esetek többségében nem talál, mert nem konkrét célpontra tesz lövést.

A vadászvonalon túljutó disznót ne kövessék tovább, csak a hajtás végeztével, a felvezetőjükkel együtt nézzenek szét a löállásoknál – amennyiben tett a vendég lövést –, körülbelül 150 méter mélységig. Ha a kutyák megtalálják a még élő, beteg jószágot, akkor állóra csaholják, helyben marasztalják, ha pedig halálos volt a lövés, akkor dermedtre csaholják. Ez fontos a tájékozódás szempontjából is. Egy áthatolhatatlan sűrűben lévő disznónál tudhatja a kereső, hogy él-e még vagy nem a keresett. Itt is kitűnik, hogy hangtalanul hajtó kutyával nem lehet boldogulni. Az igazán jó kontaktustartó kutya a hajtás során többször is felkeresi gazdáját, majd újra belelendül a keresésbe.

Amennyiben a hajtásnap is befejeződött, úgy a hajtó kutyák is legyenek ott gazdáikkal a végtisztesség megadásakor a lombokkal szépen körülvetett teritéknél.

Milyen is a jó hajtókutya? Kitartó, fogós de mégis fegyelmezhető, képes az önálló cselekvésre, nem megy el a fekete csuhással a világ végére. Ezeknek a kritériumoknak nemcsak a törzskönyvezett egyedek felelnek meg, igen nagy szerepük van a keverékeknek is. A vadászkutyák használata során itt a legkevésbé követelmény az, hogy pedigrés egyedeket használjunk. A fajtatisztasághoz nem szabad ragaszkodni. A hajtókutya sajnos „fogyó cikknek” számít, igazán kevés példány éri meg a boldog öregkort.

Egy kis biztonságtechnika

Manapság bármely vadászboltban kapható narancssárga színű, gumirozott, kalap köré helyezhető biztonsági csík. Ezeket a kutyanyak méretéhez igazítva – elérhetőségi telefonszámot alkoholos filccel feltüntetve – hatványozottan növelhető az elveszett kutyák túlélési-megtalálási esélye. De csak a gumival vagy tépőzárral készítettékkel, mert így az eb, ha fel is akad például a kerítésre, könnyen ki tud bújni belőle. Sőt aki már állt kezében puskával a kutyák által forgatott disznó közelében, az tudhatja, már az is milyen nagy segítség, ha meg tudja különböztetni, merre is van a kutya eleje vagy a hátulja.

A disznós kutyák alkalmazásakor meg kell találni az egészséges méretarányokat, az ideális felé közelítve. A nehéz, vizsla méretű kutyák, még ha nagy vehemenciával is forgatják, ugatják a disznót, akkor is, egy szezonban több estét is az állatorvosi rende-

lőben töltenek, „fércelésre” várva. Hasonló a tapasztalat a hóban és a sűrűben kevésbé mozgékony rövid lábú tacsókkal is, amelyeknél a védekező-támadó vaddisznó erőteljesen veszélyezteti bőrük folytonosságát. Tapasztalatok szerint a közepes testméretű, fordulékony kutyák közül kerülnek ki a több szezon is végigdolgozó megbízható hajtáspecialisták. Cél-szerű, ha a vadgazda kialakít maga körül egy olyan hajtócsapatot, amely az évek folyamán összekovácsolódik, kutyát tart és képez ki, és mindig szívesen jön, ha szükség van rá.

Hetven év gyártási tapasztalatai:

NIKE sörétes löszerek
Trap sportlőszerek
Skeet sportlőszerek
vadászlőszerek
speciális löszerek

a márkakereskedőknél.

Magyar gyártmány!

Igaly Diána, Athén női skeet olimpiai bajnoka
Nike löszerral versenyez!

NIKE-FIOCCHI
SPORTLŐSZERGYÁRTÓ KFT.

8184 Füzfőgyártelep, Pf. 22.

Tel.: 88/451-310, 88/596-160, fax: 88/451-091

E-mail: techinfo@nike-fiocchi.hu • www.nike-fiocchi.hu

Harmónia Material Kft.

4025 Debrecen, Széchenyi út 10. • Tel.: 52/430-468

HUNO 2000 Kft.

8184 Füzfőgyártelep, Munkás tér 4. • Tel.: 88/451-584

Fotósuli

Film kontra(szt) pixel

Takács Szabolcs

A váz és az objektív mellett nagyon fontos a film is, digitális gépek esetében a felvétel karakterisztikájának (felbontás, szintelitetség, kontraszt stb.) beállítás. Induljunk ki a filmes rendszerekből. Alapvetően három filmtípus terjedt el:

1. színes negatív – A legnépszerűbb filmfajta. Előnye, hogy aránylag nagyfokú pontatlanságot (expoziációs) is korrigálhatunk utólagosan a laborban. Jól tűri a szélsőséges körülményeket (tengerpart, hómező), szinte mindenhol vásárolható és aránylag olcsó. Hátránya, hogy nem lehet kivetíteni (esetleg szkennelés után), mint a diát, a színek telítettsége, a világos és sötét árnyalatok visszaadása gyengébb, mint a diafilm esetében.

2. színes dia – A természetfotósok kedvenc filmfajtája. Nagyon jó a felbontása, ezáltal részletgazdag és éles képek készítésére alkalmas. Jó a szintelitetsége, vetíthető és előhívás után nem „kell” papírképet készíteni róla. Ugyanakkor a dia drágább, mint a negatív. Hátránya, hogy nagyon pontos expoziációt igényel.

3. fekete-fehér negatív – Ma már elsősorban művészi céllal, művészi hatása miatt választják sokan, akiknek a forma, a kompozíció a fontos, a színek pedig elhanyagolhatók. A kezdő fotográfusokat nem téveszti meg a színek kavalkádja, csak a képkivágásra és a motívumok elhelyezkedésére tudnak összpontosítani.

A filmek egyes fajtáin belül is sok gyártó sok különféle típust kínál. Egyik portréfotózásra alkalmas, míg a másik inkább a természet színeit képes jól visszaadni. Itt már csatlakozhatnak a digitális fényképezőgépet vásárlók is, hiszen a digitális géphez is szükség van „filmre”, amelyet azonban a gépben rögzítettek. A digitális képrögzítő egység beállításait a menüből választhatjuk ki. Az előzőekben taglalt színvisszaadást, telítettséget stb. a digitális gépek esetében akár képenként is változtatjuk.

Érzékenység (ISO/ASA/DIN)

A film vagy a CCD/CMOS érzékenységét jelöli. Minél nagyobb ez a szám, annál érzékenyebb, annál kevesebb fény is elegendő a helyesen exponált felvétel elkészítéséhez. Vegyük azonban figyelembe, hogy

Megismerkedtünk a fényképezőgépek és az objektívek kínálatával, de ez még nem a teljes sora a fotográfiai eszközöknek. Fontos lehet még a vaku vagy lámpa, a fénymérő, az állvány, a kihuzat stb. Ezekkel azonban részletesen inkább egy-egy fotótéma kapcsán foglalkozunk, hogy jobban szemléltethessük.

minél nagyobb az érzékenység, annál szemcsésebb és fakóbb lesz a kép.

ISO 100 – A leginkább elterjedt érzékenység. Normál nappali megvilágítás mellett a legjobb választás, a kép jó minőségű és a felbontása, élessége, kontrasztja is megfelelő.

ISO 50 és alatta – Kifejezetten finom szemcsézetségű, kiváló felbontású, telített színeket és kiváló élességet visszaadó választás. Hátránya, hogy aránylag sok fény (vagy drága, nagy fényerejű objektív) szükséges a helyes expoziációhoz.

ISO 200–400 – Érzékeny, de még elfogadható szemcsézetségű. Belső terekben, hajnali, esti megvilágítás mellett az ideális választás.

ISO 800 és fölött – Kiváló érzékenységgel rendelkező, gyengén megvilágított helyeken vagy akár éjszaka is jól használható film. Ugyanakkor számolnunk kell a szemcsésebb, fakóbb, kisebb kontrasztú képpel.

Felbontás

A kép legkisebb, még jól elkülöníthető pontjainak számát adja meg. Amatőr filmek esetében ez a szám általában azonos, de egyes profi filmfajták felbontásai között gyakorlati eltérés tapasztalható, azaz van olyan film, ahol több kis részletet különböztethetünk meg.

Digitálisok esetében a kép vízszintes és függőleges képpontjainak a száma, illetve szorzatuk (pl.: 3000x2000 képpont = 6 000 000 pixel felbontás). Minél nagyobb a felbontása egy képnek, annál részletgazdagabb, annál nagyobb nagyítás készíthető belőle minőségromlás nélkül.

Szemcsézetség

Ha a kinagyított képet alaposan megfigyeljük, apró szemcséket vehetünk észre. Minél nagyobbak, durvábbak ezek, annál szemcsésebbnek nevezzük a képet. Minél kevesebb látszik, általánoságban annál szebbnek tűnik a kép. A filmfajták esetében ez a film sajátossága. Digitális gépeknél nem keverendő össze a képponttal, illetve a pixellel! Minél kisebb a szemcsézetsége egy képnek, annál tisztábbnak, szebb rajzolatúnak tűnik.

Szintelitetség

A színek visszaadására, megjelenítésére utal. Telítettnek nevezük a színek élénk, néha már túlzó megjelenését. Ennek ellentette a

fakó színek megjelenése. Filmek esetében ez típusonként jellemző, míg digitálisoknál képenként állítható a mértéke. Telített színekre van szükség tájképek, állatfotók készítésekor. Átlagos telítettségre van szükség portrék, tárgyak fotózásakor.

Fehéregyensúly

A filmek meghatározott fénytípusra érzékenyek. Ez általában a filmen fel is van tüntetve, két típus közül választhatunk: napfényre, műfényre érzékenyített. A digitálisok esetében a menüből választható ki a fő fényforrás típusa, amely többféle is lehet. A digitális gépek előnye, hogy akár képenként, esetleg utólag is beállíthatjuk ezt. Ha nem a fénynek megfelelő beállítást választjuk, a képen az eredeti színek sárgás vagy kékes elszíneződésük lesznek.

Kontraszt

A kép sötétebb és világosabb részeinek árnyalatkülönbsége. Minél kontrasztosabb egy kép, annál határozottabbak a motívumok,

de a részletek eltűnhetnek. Minél kisebb kontrasztú, annál lagyabbak a vonalak, a formák. A filmeknél ez is az egyes típusok sajátossága (bár előhívásnál ez módosítható), míg digitálisok esetében ez is képenként állítható. A túl kontrasztos vagy a túl lagy kép sem ideális. A középút a helyes (az esetek döntő többségében). A digitális képek nagyobb kontraszttartományt képesek átfogni, azaz ami a filmek esetében már teljesen fekete vagy fehér, az a digitális képek esetében még tartalmazhat részleteket.

Élesség

Nem keverendő össze az optikai élességgel, ez egyes filmfajták jellemző sajátossága, és nagy eltéréseket is mutathat. Digitálisoknál akár minden képnél külön állíthatjuk, ez a kontúrvonalak átmeneti zónájára van hatással. Alapvetően az éles képeket kedveljük, de a túlságosan kiélesített kép sem jó. Néha pedig a kissé lagyabb vonalú, kevésbé éles felvételek hozták meg a várt hatást (pl.: aktfelvételek).

Augusztus 13-ai, pénteki őzbak

Aznap reggel – szokásomtól eltérően – pesszimista vadászhangulatban ébredtem. Mindezt tetőzte egy kis epizód Sepsiszentgyörgyön, a Mol-kútnál, ahol helyi, háromszéki szép és ízes, szinte csacsogó tájszólásban a fiatal kútvezető lány „jó vadászatot” kívánt. Nem vagyok babonás típus, de ez egy kicsit sok volt vadászat előtt. Honnan tudhatja, mi célból jöttem Székelyföldre? – kérdem. „Hát a vadászruha, vadászkalap? Az semmi? S a tokban a puska, a hátsó ülésen? – mondja – tán csak nem szilvát akar verni azzal a fáról? Lőjön vaj? 2-3 medvét s farkasokat! Eszik meg a fejünket! – mondja –, ne kímélje őket!” Szinte kérlek, szélvédőmosás közben. A lány nem is gondolja, hogy egy jobbacská őzbakkal is megelégednék. Így kezdődött vadásznapiom akkor: augusztus 13-án, pénteki napon...

Friss Mol-üzemanyaggal Kézdivásárhely, majd Bereck után kocsim fűgén veszi a 12 szerpentint fel a Kárpátok hágójára, a Magyarós-tetőre (951 m), a történelmi Ojtozi-szoros felé. A Keleti-Kárpátok e hágójának tetején – az Erdélyt Moldvával összekötő műúton – félrehúzó lefénnyképezni a tőlem jobbra, az egekbe és a felhőkbe nyúló Fekete-hegyet (1226 m). Ennek északi lábánál fogok cserkelni ma délután, este felé a terület vadőrével, minden ottani vadász Józsi-jával, ifj. Rózsa Józseffel. Ahogy a parkolóban lefékezek, cigányasszonyok armádiája rohan le harsogó kiabálással: „Áfonyát, vargánya (ott medve) és róka-gombát vegyen az úr” – kiabálják többen is helyi tájszólásban. „Vegyen az úr, olcsón adjuk, vegyen akár egy nagy kosárral is. Kell a pénz, az étel, a kenyér a sok purdénak!” Valóban, kosárszámra árulják a fris-

sen szedett gombát, levágott nyakú, 2 literes kólás műanyag palackban pedig a fekete áfonyát, havasi illatos málnát. Akár autóra való, temérdek mennyiséget is vásárolhatnak, kevés pénzért. A forintnak örvendnek a legjobban. Majd hazafelé – mondom – holnapután, akkor vevő leszek mindenre. „Most vegyen az úr” – kérlelnék többen is, majd szétosztom a purdék között a megmaradt hazai szendvicseket. A hangos, maszatos gyerekek hamar össze is vesznek azon.

E pénteki napon ez volt a második rossz jel: a gombás-áfonyagyűjtő cigányasszonyok – egyetlen nyári kereseti forrásként – biztosan össze-vissza mászkáltak a szomszédos vidéket, amely szerves részét képezi az Ojtoz VT 16 ezer hektáros területének, amelyre a tapasztalt és jó terepismertő vadőr, Józsi vigyáz. Én pedig ide készülök őzbakra!

Ojtoz felé szaporán veszem – állandóan lefelé – az utat, le a hágóról. Hamarosan a VT csinos vadászházában vagyok. Józsi vár helyi szilva roppan erős levé-

vel, de ezt hamarosan félretesszük. Lepihenek, akár még 2-3 órát szundíthatok is a hosszú út után a késő délutáni cserkelésig. „Hátha ad ma a jó Isten egy jó bakot – mondja Józsi –, habár állandóan a területen császkálnak a gombászok, s nem lehetem őket agyon!” A rossz előjel hatványozódik bennem, de lesz, ami lesz, legalább megnézem a területet, hiszen alapító tagja vagyok a VT-nek. A területünkön, itt, egy évvel ezelőtt, egy 22,4 centis agyará vadkant és egy selejt őzbakot sikerült lőnöm. A cserkelés a nehéz erdei, hegyi terepen pedig nem fog ártani nekem – gondolom már félálomban, a 700 kilométeres Piliscsaba–Ojtoz út végén...

Délután vissza a 14 szerpentinre a hágóra, Magyarós-tetőre Józsival. Ott a terepjárót hátrahagytuk a 821 m magasan elterülő hegyi tisztáson, Borvíz-fejénél. Tovább gyalog, elég nehéz terepen. Völgybe le, oldalra ki: a vadászösvény mogyoróbokrok, szinte mogyorófák rengetegében, majd elegyes, bükkös-lucos erdőben vezet. Az erdő aljnövényzete sűrű, bokros, bozótos. Helyenként pocsolya, állott, de nemrég esett csapadékvíz, amelyeket olykor tisztások váltanak fel. Mindenütt sarjút forgató, boglyákat rakó helybeli székelyek. Bereckiek és ozsdolaiak, ugyanis az ő „visszakapott” közbirtokossági erdeikben haladunk át. Barátságosan köszöntenek, Józsival szót váltanak, rám fürge, kérdő pillantásokat vetnek. Mindkettőnknek medvekarról, elkódorgott lovak és tehének leütéséről, majd a „szénaccinálásra való jó időjárásról” beszélnek. Elköszönünk. Délután 5 óra, a nap még jól fenn van, perzselően süt, mint mindig ilyenkor a Háromszéki-havasokban.

Tovább cserkelünk. Már hatra jár az idő. Egy vágaton haladunk át. Itt rengeteg a pirosló havasi málna, tovább, egy vízmosás szélén sok fekete áfonya. Kaszálni lehetne. Szemezünk belőle, majd homloktörlés és tovább cserkelünk. Jobb vállamról kezembe veszem 7x64-es céltávcsöves Maueremet. Józsi utánam baktat a vadászösvényen. Mindenütt gomba és gomba, és jókora két medveürülék. Színük sötét feketés, kintünnek a zöld fűből. „Málnát, áfonyát eszik – mondja Józsi –, mit is ehetne a medve mást, itt és most, hiszen ezeknek van itt az ideje.” Az elegyesben a bokrok sűrűsödnek, Józsi, a terepismertő, letér az ösvényről és megáll: vaddisznószag terjeng, valószínű a konda vagy a dagonya a közelben van.

Kerestük a vaddisznószag eredetét. A szél felénk fújta azt az annyira tipikus szagot. Hangjukat nem hallottuk, csak az átható erős szagot éreztük, és rengeteg nyomot, ürüléket láttunk. Valószínű a vízmosásos szakadék túlsó oldalán, a tetőn tanyáztak. Onnan, az Ágozat felől fújta irányunkba a szagukat a „jó szél”. „Lehet, hogy estére disznó lövődik” – provokál Józsi, hamiskás székelyesen mosolyogva. Fürkész, várja az igenlő választ. Nemet intek némán, és tovább cserkelünk.

Mondja vadőr Józsi: az utóbbi két héten háromszor is cserkelt erre, de nem látott őzet. Sok a gombászó-áfonyázó, zavarják az őzet. Újból a disznókat emlegeti, székely furfanggal, talán egy jó süldötökányról álmodozik, hátha kötélnek állok! Nem! Tévedett! Nekem egy szép, hegyi ojtozi őzbak kell! Ha nem ma, akkor máskor...

Hét óra. A nap kezd eltűnni nyugaton a Zágonyi-havasok mögött. Tovább cserkelünk. Nagy medvének nyomai, vastag, nagyméretű fekete ürüléke, kettő is. A gombák eltűnnek, annál több csalán, sűrű bokrok, öreg bükkfák és rengeteg szúnyog. Úgy látszik, ők is elindultak. Kis tisztás, újabb hatalmas mogyoróbokrok tömege, majd a bükköst egészséges lucfenyők tartítják. A néma csendet szarkacserregés veri fel. Megállunk, hallgatózunk. Mit jelez a szarka? Minket, vagy mozgó vadat? A szerencse váratlanul jött: felriasztott két őzsuta szökött fel és tűnt el a sűrűben. „Itt nálunk később üzekednek, mint nálatok az Alföldön – súgja Józsi –, ezek hegyi őzek”. Végre élet! Őzek, vadászszemnek valók. Tovább cserkelünk, most még nagyobb figyelemmel, keresőtávcsövünkkel gyakrabban pásztázzuk a sűrű bokrokat, apró tisztásokat. A távolít és közelít. Hallgatózunk. Én reménykedem.

Hirtelen Nádler Herbert jut eszembe: a hegyi őzek figyelmesebbek, mint a sarkvidékiek, az alföldiek. Sokkal óvatosabbak. Itt nincsenek alföldi mezőgazdasági területek, ahol az őzek messzire láthatnának. Itt, Ojtozban s máshol, a hegyvidéken, bokrok sűrűjéből, olykor közlelő figyelnek, ha a szél gyanús jelet hoz feléjük. Mi is jobban figyelünk: ha sutaik vannak, bak

is kell legyen! Igaz, hegyvidéken, ugyanakkora területen jóval kevesebb őz él, mint a síkságon. De azért reménykedem.

Egy fiatal bükkön dörzsölődést, mellette a talajon lábkaparást látok. A bak körzetében vagyunk, ez nem kétséges. Hegyvidéken is van állandó körzete. Ha öreg, itt is jobban vigyáz magára, mint nálunk – gondolom –, s ahogy megy le a nap, el szokta hagyni biztonságos helyét. Egyedfenntartás, táplálkozás okán. „Vannak nálunk is kitanult, öreg, ravasz bakok – súgja Józsi homloktörlés közben –, de csak rákadunk sötétedésig vaj’ egyre.”

Így is történt. Ez szinte néhány pillanat műve volt: a sűrűben, úgy 30 méterre a bokrok között egy vörös folt jelent meg, amely megmozdult. Majd egy szép, kis löhető bak fölívta fejét. Céloztam, de a lemenő nap hátulról belesütött Zeiss céltávcsövembe. Egy pillanatra elbizonytalannodtam. Az őzfej újból megjelent, majd eltűnt. A napnak tűnő vörös folt megmaradt a bokrok között. Ekkor azonnal lőttem.

A bak hatalmasat ugrott, majd eltűnt szemem elől. Azt hittem, végleg eltűnt, nem találtam. Odasétáltunk a rálövés helyére. Néhány fűszálon vércseppek. Leszakítom, vizsgálom: világos vércseppek. Tüdőlövés! A vérnyomok keresésére indulunk. A rálövés helyétől úgy 20 lépésre, oldalára dőlve, ott volt a hegyi őzbakom! Fenséges pillanat! Leveszem kalapom. Szép blattlövés, mert a vörös foltra, a testre lőttem. Józsi mogyorófa töretet nyújt át, gratulál. Összeölelkezünk. Némán álldogálunk. Az egyre jobban eltűnő nap visszasütő sugaraiban kezdet fogunk. A türelem bakot (és nem vaddisznót) termelt. Az Ojtozi-hegyekben is! Hegyi bakot – de ez távolról sem alfaj, mint ahogy ezt a jó Bertóti Pista bácsi mondotta a kurzuson. Őzbakot löni a Háromszéki-havasokban, ez nem mindennapi élmény!

Epilógus: a bak élénk, sárgászöld színét sima mezev szárú szőrzetét a fénykép alig érzékelteti. Nekem nagyon szép! Igazi ojtozi hegyi bak. Sok mindent látott életében, sok farkas, hiúz elől menekülhetett meg, míg elérte a 6-7 éves kort. Metsző- és zápfogai alapján Józsi inkább 7 évesnek taksálta. Agancsszára alig gyöngyözött, kétágú villás. Töve nem vastag, rózsája vékony. Egy igazi visszarakott agancs. Nálunk a selejtek közé tartozna, hiszen ebben a korban kezd hanyatlani agancsa.

A töret átadásakor Józsi magasságmérője 900 métert mutatott. Büszke vagyok otthoni, „hegyi” bakomra. Egy szép vadászélménnyel lettem gazdagabb ez év augusztus 13-án, pénteken. Ott, Ojtozban, Magyarós-tető és Borvíz-feje között. Máskor is ellátogatok oda, még akkor is, ha szintén hegyi selejtet rejteget számomra a vadásznapi!

Benedek Béla,
Piliscsaba

Ismert írónk egy művében az állatok a vadászt csak „a zöld kalapos” néven emlegetik. Tőlem is megkérdezték már emberek egyszer-kétszer, hogy „maga vadász?”, és az általam feltett „miből gondolja?” kérdésre az volt a válasz, hogy „hát a kalapjáról látszik”. A sztereotípiát is találkozik néha a valósággal.

A vadász és kalapja

Valóban, sokunk életében a vadászias öltözködés, a viselet már nem korlátozódik csak a vadászatra. Utcai öltözékünk is hasonló, ugyan kissé „vasaltabb”, de a zöld, zöldebarna szín árnyalatai jellemzik, a bajor-osztrák vadászati kultúra hatásaként pedig sokan hordanak nap mint nap oldalt fűzős gojzer cipőt és janker szabású zakót, amelyekről azért nem árt tudni, hogy származási helyükön nem kifejezetten vadászruházatnak, hanem népviseletnek hordják ezeket, akárcsak a szűk szabású térdnadrágot.

Ünnepi alkalmakon az utóbbi időben egyre többen öltönek közülünk elegáns jágerruhát civil környezetben is, amely eddig jobbára csak vadászrendezvényeken volt szokásos.

Ne felejtjük azonban azt sem, hogy ide is el kellett jutnunk valamiképpen. Ha a hatvanas-hetvenes évek vadászfotóit előhúzzuk a fiókból, ott bizony még nem nagyon látni mást, mint civil ruhás puskás embereket, akiknek élre vasalt nadrágszárú fekete gumicsizmába van begyűrve. Magam is így kezdtem gyerekvadászként, és meg kell mondanom, hogy fekete gumicsizmában is jó volt vadászni, cipelni a sáros nyulakat, meg rohagálni a szárnyazott fácánok után.

Egyébként az igazsághoz hozzátartozik, hogy mást nem is lehetett kapni. A mai ifjak számára teljes kép telenségnek tűnhet annak az időszaknak a hiánygazdasága, de semmiképpen sem haszontalan néha felidézni, pláne akkor, ha valaki elégedetlen az üzletek mostani kínálatával.

Amikor először sikerült hozzájutnunk a csehszlovák végigfűzős, zöld gumicsizmához, akkor volt csak nagy öröm. A ruházat addigra már gazdagodott a honvédségtől kicsempészett 65 mintájú gyakorló öltözettel és a műbunda gallérral ellátott pufajkabetétes mikadóval. A Vörös Hadsereg is részt vett ruházatkodási kultúránk fejlesztésében, a téli tankista holmik nagyszerűen működtek a hosszú lesek alkalomával, az orosz tiszti csizmák pedig igen strapabírók voltak – csak az a csizmakenőcs, csak azt tudnám fe-

ledni. Olyan szaga volt, hogy a mókus leszédült tőle a fáról.

Úgy általában akkortájt eléggé elterjedt a honvédségtől „privatizált” ruha, a magam részéről mai napig nosztalgiaival gondolok a lenvászonból készült, khakiszinű, vállpánt nélküli ingekre, amelyeket apaingnek is hívtunk, valamint az ötvenes évekből megmaradt erős, de kellemes tapintású anyagból készült, legombolható övbújtatóval rendelkező gyakorlónadrágokra.

Aztán valahogy úgy a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulójától kezdve egyre szélesebb lett a vadászboltok kínálata, mára pedig szinte bármilyen minőségű, árfekvésű ruhadarab beszerezhető.

Nézve ezt a kis történeti áttekintést, óhatatlan, hogy a miérteket keresve el ne jussunk a huszadik század közepének tótágast állt világáig. A második világháború előtti évtizedekben Magyarországot vadászati nagyhatalomként tartották számon Európában és a tengerentúli országokban is.

Nemcsak úri, de polgári körökben is megtartották a vadászszokások, az öltözködés kultúráját, amely akkoriban nem keltett különösebb társadalmi megütközést, hiszen a hasonló érdeklődési körű, foglalkozású csoportoknak, kezdve a tüzoltóktól a pékeken át a bányászokig, mindenütt megvoltak a szakma hagyományait, kultúráját elevenen őrző és kevés szabad idejükkel együtt, tartalmazó eltoló egyesületei.

A háború után, mint szinte minden, ez is alaposan megváltozott. A társadalom képét megszínesítő, önszerveződő egyesületek sorra felszívódtak, el kellett tűnnie mindennek, ami a polgáriság bélyegét viselte. Számos esetben eltűntek azok a vadászok is, akik markánsan képviselték a polgári értékeket, és ezzel együtt vadászati kultúránk is szegényesebbé, egysíkúbbá vált. A minden korábbi értéket eltaposni vágyó szemlélet miatt nem volt tanácsos a dicsten polgári világra emlékeztető öltözet viselése sem, ehhez társult a gazdasági nehézségek miatt kialakult ▶

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyében, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászatot. Különösen gazdag e területek szarvas-, őz- és vaddisznóállománya. Apróvadás vadászat tőlük mintegy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadfajra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vaddisznó hajtóvadászat), de egy-egy időszakra szóló szerződés alapján ún. „csomag” vásárlására is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzeléseit megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a

www.weidmann.hu

internetes oldalon található.

weidmann@axelero.hu

Vadászati lehetőség a Váci Erdészet területén, egy ugrásra Budapesttől

- Gímszarvas, őz és vaddisznó egyéni vadászata
 - Miflonvadászat vadaskertben, élő miflon értékesítése
 - Vaddisznóhajtás vadaskertben és szabad területen
- Két vadászterületünk, miflon- és vaddisznó vadaskertünk várják Önt!

Kérje ajánlatunkat!

2600 Vác, Bátorfi u. 32. • Tel.: 20/4687-111
palanki@dmaweb.hu

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: 0400
Intézményazonosító: 06-0615-03,
6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.,
tel./fax: 63/463-790, 30/857-4245,
e-mail: dianaszki@vnet.hu

folyamatosan szervezi felnőtteknek a

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízkütfúró (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.

A tandíjat vagy egy részét a munkahelyi központok téríthetik. Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.

Tisztelt vadászok, erdészek!

A Kos Kalapház mint mindig, fejleszti termékeit, hogy a cég kalapjai a vadászat és erdészeti munka viszontagságos körülményei között is a lehető legtöbbet nyújtsák.

A mindenki számára jól ismert Ballistol terméket továbbfejlesztve az F.W. Klever céggel, olyan eljárást és impregnáló anyagot készítettünk, amellyel a gyapjúkalap megőrizte légáteresztő képességét, a gyapjúsálak rugalmasságát és a termék teljesen vízlepergetővé vált.

Közösen megalkottuk egy tradicionális, nélkülözhetetlen vadászkellék XXI. századi formáját. A még jobb használhatóság érdekében a díszítés átfordítható narancs színű hajtószalagot kapott, a vadász és hajtó biztonsága érdekében. Cégünk magyar terméket gyárt, magyar vadászoknak, így új modellünket is PILIS szignál névre kereszteltük.

A termék már megvásárolható a vadászboltokban.

hiánygazdaság teremtette közmondásosan gyenge bolti kínálat, ami így a vadászruházat kiválasztását – mondhatnánk – erősen megkönnyítette, hiszen egy-feléből nem volt nehéz választani.

Akárhogy is volt, egy dolog azért nem változott. A kalap. A vadász kalapot viselt, akár esett, akár fúj, lett légyen tél vagy nyár. Még abban a mindent lerombolni akaró világban is, amelyben a kalap viselése majdhogynem a „kispolgári csökevény” kategóriába került, szemben a svájcisapka mindent elsöpítő fensőbbiségével. Némi egyformaság azért itt is jelentkezett, ugyanis kalapból is csak akkora volt a választék, mint akármi másból. Egyféle, zöld posztó, zsinórral, makkal. Hál’ Istennek azonban a kalap minden fejen másképpen áll, így aztán mégsem letünk egyformák a sok-sok egyforma kalap alatt.

Valójában tényleg van a vadászkalapnak bizonyos együvé tartozást jelképező jelentése, hiszen aligha visel ilyen, akinek nincs köze a vadászathoz. Miért is viselünk kalapot?

Van például rengeteg praktikus szempontja a dolognak. Véd az eső, de a tűző nap ellen is. Karimája árnyékot vet a szemre a verőfényben, amely így nem vakít. Szalagja, zsinórja mellé odatűzhető egy virágos vagy szépen színesedő levelekkel díszlő ág, nem

beszélve a vad elejtőjének járó töretről. Díszjelvényt is elvisel, persze mértékkel.

A praktikus szempontok mellett van még más is. A kalap tartást kölcsönöz az embernek, bár mondhatom, hogy akinek nincs meg az eredendő emberi tartása, az ugyan hiába tesz kalapot, attól nem jön meg, ami hiányzik.

Itt jönnek aztán a kalap viselésével járó különféle íratlan szabályok. Vadászat reggelén, találkozókör levett kalappal, kézfogással köszöntjük egymást. Egyébként nem nagyon szokás lépten-nyomon akárki előtt lekapkodni a fejünkről, üdvözlésnek éppen megteszi, ha csak megérintjük a szélét egy tisztelőgő kézmozdulattal, vagy csöppet megemeljük középen, ahol szokás.

Étkezéshez illetlenség kalaposan hozzáfogni, ami engem illet, szabadban, egyedül, télen is fedetlen fejfel látok hozzá a kenyér-szalonna menühöz.

Templomba levett kalappal lépünk, akkor is, ha nem vagyunk hívők, mert a tiszteletadás jár azoknak is, akik rajtunk kívül még ott tartózkodnak.

Csoportos rendezvényen a székre helyezett kalap

érvényes helyfoglalásnak minősül, ezt tartjuk tiszteletben.

Sokan szinte babonásan ragaszkodnak megszokott fejedőjükhez, a szerencsés vadászat biztosítékát látva benne. Van is gond, amikor már olyan állapotba kerül az öreg darab, hogy gazdája is kezdi szégyellni. Eddig azért még valahogy mindig átvészeltük az új kalap viselésével járó kockázatos időket.

Milyen legyen az a kalap? A kérdést feltehetem úgy is, hogy kalap vagy sapka? A magam részéről a kalapra szavazok, főleg a hagyományok tisztelete miatt, ugyanakkor elismerem, hogy sűrű bozótban kicsit nyűgös kalaposan törtetni. Mindenesetre a vadászias megjelenés része a kalap, és ez a véleménye még elég sok vadásztársamnak. A terepszínű baseballsapka lehet praktikus viselet, de vadásziasnak egyáltalán nem mondanám.

Mint ahogy kalapot nem egy szezonra vesz az ember, ezért érdemes jól szétnézni az üzletekben, milyen a választék. Leginkább a tiroli és bajor stílusú kalapokkal fogunk találkozni, de előfordul az úgynevezett mombasa kalap, amely, mint neve is mutatja, az Afrika-vadászok kedvelt viselete.

A kalapra nézve is igaz, hogy a minőséget meg kell fizetni. Az olcsóbb holmi kevésbé tartós, elveszti a formáját, a fogásnál kikopik és átlukad. A nem megfelelően kikészített anyag pedig összemehet, ha megázik, ezért jobb, ha a fejünkön hagyjuk, amíg meg nem szárad.

Jól tesszük, ha tartunk a hétköznapi mellett egy ünneplő kalapot is, amelyet megkímélünk az erdőmező viszontagságaitól. Nekem is az a legkedvesebb persze, amelyik a legviseltesebb, de ünneplő ruhához már nem venném fel. Egyesek szerint jobb érzés ember már egyáltalán nem tenné a fejére, de én még ragaszkodom hozzá.

Végül visszakanyarodnék ahhoz, amit az elején említettem. Nyugodtan öltünk vadászruhát civil környezetben is. Aki vadásznak tartja magát, az büszkén viselheti azt az öltözetet, amely mindig üde színfoltot jelent az emberek között, s amely jelzi: viselője nem akárki.

D. J.

Predátor vagy ragadozó?

Amikor tán egy-másfél esztendővel ezelőtt először hallottam Pesten, majd olvastam vadászújságokban és könyvekben az angol kifejezést, alaposan meghökkenem. Mert annyira nem illett a különben szépen, anyanyelvünkön fogalmazott szöveggörnyezetbe. Aztán csak legyintettem: hadd divatozzon! Előbb-utóbb úgyis „elhasználódik”, kikopik a köztudatból, mint annyi más idegenség. Ám egyelőre nem úgy néz ki a helyzet. Ezért hívom fel a figyelmet rá, s kérem azokat, akik a nyilvánosság számára írnak, hogy lehetőleg kerüljék, ne használják a rémesen nagyképpen hangzó *predator* szót. Hisz van helyette a fogalomra teljes értékű magyar, nem is nyakatekerőbb – és mennyivel hangulatosabb –, a ragadozó.

K. L.

Vadászmozaik

Eltörölték a mínuszpontokat

Vadászati törvényünk nemrég kiadott új végrehajtási rendelete eltörölte a trófeabírálatban a mínuszpontokat. A gímszarvas, a dám, az őzbak és a muflon trófeabíráta során eddig mínusz 1-2-3 ponttal büntették, ha valaki fiatal, ígéretes vadat ejtett el. Az új Vhr. eltörölte a mínuszpontokat. Megmaradt azonban a *szakszerűtlen elejtés* fogalma, ami lényegében a régi mínuszpontokat jelenti – differenciálás nélkül. A régi rendszerben ehhez két szankció kapcsolódott. Ha a vadat bér vadászat során ejtették el, –1 pont esetén a bér vadászati érték 20, –2 esetén 50, –3 esetén 100%-át kellett befizetnie büntetésként a vadászatra jogosultnak. Ha „saját vadász”, nem pénzért lőtte a mínuszpontost, ő más elbírálás alá esett. A törvény szerint, aki két éven belül kétszer ejt el trófeás vadat szakszerűtlenül, annak be kell vonni a vadászjegyét. Nos, a bér vadászatra szóló pénzbüntetést most megszüntették, a vadászjegyes vadászokat fenyegető szankció viszont megmaradt. Nem tudni róla, hogy a jogszabály hatályba lépése óta valakinek ilyen jogcímen elvették volna a vadászjegyét.

Módosított törvény

Módosította az Országgyűlés a vadászati törvényt. Az Alkotmánybíróság nemrég törölte azt a paragrafust, amelynek alapján el lehetett pusztítani a kóbor kutyákat és macskákat. A mostani változtatás értelmében a vadat üző, gazdátlan vagy járványveszélyt hordozó kóbor állatokat be lehet fogni vagy el lehet ejteni. A vakvezető és vadász kutyák lelövése továbbra is tilos.

M. T.

Szerdahelyi
VADÁSZBOLT

kis- és nagykereskedés

Kényelem és elegancia
a vadászatban is...

FJÄLL
RÄVEN

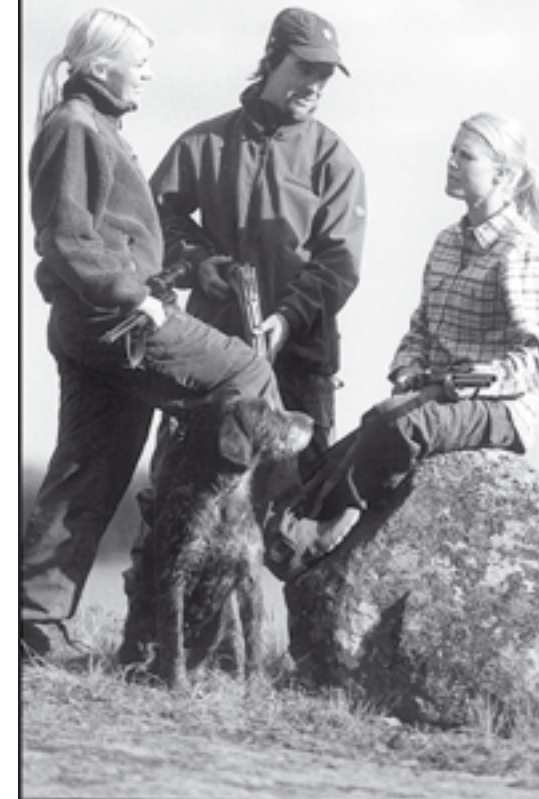
6500 Baja, Árpád tér 1.

Tel.: 00-36-79/424-929

Fax: 79/424-927

Mobil: 06-30/299-2237

E-mail: szerdahelyikft@tvnetwork.hu

A mellékelt képek – bármilyen hihetetlen is – nem őzbakról, hanem legalább annyira őzsutáról készültek.

Szeptember 28-án, a bakszezon végén ismét kimentem területemre vadászni. Egy ún. tagi kisbakot már lőttem idén, ám mivel még volt a keretben ilyen korosztályú bak, így bevállaltam még egyet.

A kora esti órákban indultam el, s tekintettel a szarvasbikák vadásztatására, az ún. kistrái területre látogattunk meg. Már hazafelé indultunk, amikor a kistrái erdő nyugati oldalán egy vékony erdőcsíkban vörös foltot vettem észre. Azonnal megálltam, és mintegy hetven méter távolságról céltávcsövön át szemrevételeztem az őzet. Az állat csak nyaktól felfelé látszott. Azonnal láttam, hogy egy fül alatti agancsos áll előttem. A nyaka vékony, hosszú volt, a feje rövid, amely azt mutatta, hogy egy fiatal, torz agancsú bakról van szó. Pontosan olyanról, amelyre nekem engedélyem volt!

Kissé hátratekeredett nyakkal figyelt visszafelé, és mivel egyéb vitális testrészét nem láttam, egy életem egy halálom felkiáltással, jól megcélozva a nyak alsó harmadát, végigagyazott karabélyomból elengedtem a 30-06-os 11,7 grammos Sako Super Hammerheadet. A jelzés nagyon kifejező volt, mivel szinte ellökte a lövedék, gyakorlatilag azt lehetett látni, hogy hátracsapódik a fej, és már a négy láb kalimpál.

Az agancs szemrevételezésekor feltűnt, hogy a száraz már enyhén mozogtak az agancstöveken. Fiatal baknál a szeptember végi agancshullatás még nem jellemző, így furcsállottam a helyzetet. Felfelé emeltem az egyik hátsó lábát és – igencsak meglepődve – négy, teljesen kifejlett csecsbimbót vettem észre. Zsigereléskor az emlőkből még folyt némi tej, ugyanakkor a hasüregben egészen a gerinc alatt megtaláltam egy teljesen ép és egészséges herét is. Vélhetően egy hermafrodita őzrel hozott össze a sors, amelynek voltak emlői, melyek tejet is termeltek, ugyanakkor rendelkezett egy he-

Az „agancsos suta” története

rével, melynek „köszönhető” a torz és – sutáról lévén szó – szokatlanul „nagy” agancs. Az őz zsigerelt súlya 13 kg volt.

E rendkívül unikális és érdekes vad elejtését legkiválóbb és legőszintébb vadászbarátom, Pintér Attila emlékének ajánlom. Nyugodjék békében!

Csernák Roland
Jánoshalmi Vadásztársaság

(a szerző felvétele)

Vadászmozaik

Winchester Super X2 Ranger

Az Egyesült Államokban a Super X félautomata tényűrel és 71 cm-es csőhosszal (nagyon kevés darabot 76 cm-es hosszal). Mindemellett a tömege csak 3,3 kg.

a Super X2 Ranger, melynek javasolt fogyasztói ára 790 euró (~198 000 Ft).

Az új fegyvert ellátták egy 9,5 mm-es hűtőszínnel, egy új alumíniumvázú tölténytárral, egy Invector Plus szűkítés-sel (1/2), 76 mm-es töl-

Érdeemes odafigyelni arra is, hogy a gyártó 3 év garanciát vállal a fegyverre.

BENKOVICS AUTÓCENTRUM
Gazella 2.4TD
kishaszonjárművek

- > Platós-ponyvás 3 szem. 10 200 € + áfa
- > Platós-ponyvás 3 szem., 4x4 12 350 € + áfa
- > Platós 6 szem. 11 950 € + áfa
- > Platós 6 szem., 4x4 12 950 € + áfa

2400 Dunajváros, Lokomotív út 7.
Tel. fax: 25-503-315
Tel.: 25-503-315; 20-926-9833
E-mail: ala@mail.ati.hu

LÁBOD **Gím- és dámbika, illetve fogatos tarvadvasztási lehetőségek!** **SEFAG RT.**

A Sefag Rt. és a Lábod Rt. egyesülésével létrejött a Sefag-Lábod Rt. Vadászszerző Iroda, amely ezen vadászati lehetőségeket kínálja, nemcsak a Sefag Rt. eddigi, hanem már a lábodi területen is, összesen 126 ezer hektáron.

- **3 napos dámbika program tarvaddal:**
 - 1 dámbika 3 kg-ig + 2 db dámtarvad
 - 2004. november 1. - 2005. február 28.
 - átalánydíj: 249 000 Ft
- **egyéni és társas vadászatok szervezése**

Érdeklődésüket szívesen várjuk!
Tel.: 82/505-112, 82/548-934 • Fax: 82/505-101, 82/548-931
E-mail: sefag-labod@sefag.hu

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszerű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lámpaszereles.

Bizományosi vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Római Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

Gumiabroncsok felújítása terepre is!

universal: → Terepen és országúton egyaránt jól!

nehéztérep: → Általánosan elterjedt, kiváló terepjáró képesség.

traktorbagi: → Extrém terepjáró képesség.

Hagyunk nyomot magunk után!
PAPP GUMI PÁPA

www.papp-gumi.hu info@papp-gumi.hu
8500 Pápa, Jókai u. 62. • Tel.: 89/313-882 • Fax: 89/313-108
Mobil: 30/947-4987, 30/680-9848
A megrendeléseket elsősorban telefonon várjuk.

Vaddisznóból van elég, de mind kevesebb a nagy agyarral „felfegyverzett” kan. Vajon mi ennek az oka?

A nagy agyar titka

Halmi Péter Pál

Egy adott területen élő vaddisznó populáció mennyiségét és minőségét egyaránt befolyásolja a környezet és az emberi tevékenység. A vaddisznónak a kórokozói és parazitái kívül hazánkban gyakorlatilag csak egyetlen ellensége van: az ember! Nekünk kell féken tartanunk a vaddisznó állományt, s ez az állomány rendszeres ellenőrzését, megfelelő létszámbebecslés végrehajtását, a táplálék-, energiaigényeknek, az élőhely eltartó képességének az ismeretét igényli. A vaddisznó populáció optimális létszámát ehhez kell igazítani. Ugyanakkor a táji vadgazdálkodás elve szerint is meg kell ítélni a vadfajt, s állományát ehhez mérten szükséges szabályozni. Az állománykezelés fő szempontjai – a mennyiségi és a minőségi szabályozás. Mindkettő szorosan összefügg a koroszlás és az ivararány viszonyával.

Fontos célkitűzés a középkorú hímek egyedarányának növelése és a nőivarú törzsalomány állandó szinten tartása. Jó kezelt állományban a fiatalok (18 hónapos korig) 30%-ban, a középkorúak 50%-ban, míg az öregek 20%-ban képviseltetik korcsoportjukat.

A korosztályok jelentősége igen nagy, hiszen a szakszerűen beállított állomány a vaddisznótartás alapelve. A kanok maximális trófeaértéküket 5-6 éves korukra hozzák. Ez csak akkor érhető el, ha a lőtt vaddisznóból 10% alatti a kapitális kanok és az 5 évnél idősebb kocák aránya. Ezen érett egyedek túlzott lelovása az állomány leromlását eredményezi, holott pont a fiatalabb korcsoportokat kellene erőteljesebben vadászni. Hány jó alkalmat mulasztanak el a vadászok, mert a malacot vagy a süldőt nem lövik meg a nagyobb disznó reményében. Igen nagy problémának tartom azt, amikor a kondából a legnagyobb testű egyedeket ejtik el. Ezek általában törzskocák. Az árván vagy mostohára maradt malacok, süldők zöméből nem fejlődik ki derék kan, sem törzskoca, és ez a vadászra nézve is szegény. Kímélni kell az öreg kocákat, hiszen ezek erősebbek, inkább alkalmasak a szaporodásra, életképebbek utódok világra hozatalára. Így jobban biztosítják az erőteljes faj fenntartását, mint a gyengébbek.

A megfigyelések alapján – kevés javakorabeli kan esetén – a kansüldők segítenek az ivarzó kocák (kocásüldők) megtermékenyítésében. Süldőpárosodásból származó szaporulatnál – ahol ráadásul még a párok közt rokonkapcsolat is van – bizonyos idő elteltével feltétlenül degenerációs jelenségekre lehet számítani. Megfelelően kialakított korcsoportok mellett a kis kanokat az idősebb-

ek elverik a kondától, így felnőtt korukig kiszorulnak az utódlásból.

A szakszerű szelektálás (selejtezés) tágabb értelemben véve a nem kívánatos egyedek eltávolítását jelenti, ami ugyancsak lényeges szempont. Selejtnek minősül tehát minden olyan vaddisznó, amely bármely oknál fogva szükségtelen a populációba, vagy nem a fajra jellemző jegyeket hordozza: szokatlanul kistestű; beteg; a korra és évszakra jellemző vedlési állapottól eltérő; házidisznó beütésű; senyvedt mellkasú; eltorzult ivararány esetén a koca is selejt; jellemző életciklustól eltérően ellő koca.

Hazai nagyvadfajaink közül a vaddisznóra mondható el a legkevésbé, hogy a vadászata tervszerű és célszerű elveken alapul. Mondom ezt azért, mert a vadgazdálkodók egy része csak a törvény adta lehetőségeket és a vadászati hatóság – nem és korcsoport szerinti – kilövésait mérlegeli. Kevés az olyan vadász, aki a szőróra kitóduló süldők látványára a távcövet, nem pedig a puskát veszi fel. Pedig pont a szőrókon lehetne megalapozni a minőséget, ami a jövő záloga lehetne. Szinte minden vaddisznóval kapcsolatos írásomban megemlítem, hogy nem elég a kukoricát csak kiszórni. Véleményem szerint a szemes kukoricát szárazabb időszakokban vagy önetetőkben használjuk, míg a csöveset szántassuk be. Ha törmelék kukoricát adtunk, úgy ez az olcsóbb takarmány messzemenőig gazdaságosabbnak bizonyul, mint a nagyobb értékű kukorica. Néhány módszer: a pezsögősből történő etetés vagy a disznóguriga segítségével a vaddisznók még több időt töltenek el a szőrón, és még alaposabban változhatnak közülük.

Gyakran vitatott kérdés, hogy egyes tájegységeken miért törik jobban a kanok agyara, mint máshol, és mi a feltehetően lassú fejlődés oka. Az agyar töréséről különböző szakírók véleménye eltérő, de majdnem mindenki mechanikai okokból eredőnek tekinti. Törés a verekedés, a táplálékszerzés közbeni túrástól származhat. Ezek azonban egy folyamat végén jelentkeznek, amelynek valós okait az agyarak rossz, illetve megromlott minőségében kell keresni. A mikro- és makroelemek, valamint a vitaminok nagy jelentőséggel bírnak a fogak felépítésében.

Makroelemek azok az ásványi anyagok, amelyek a szervezet számára naponta néhány száz milligramm vagy éppen néhány grammnyi mennyiségben szükségesek. Ilyen elemek többek között a kalcium, a foszfor, a nátrium és a kálium.

Mikroelemnek nevezzük azt az ásványi anyagot, amelyből naponta néhány milligrammra vagy még annál is kevesebbre van szükség. Ezek közül példaként emelhető ki a vas vagy a cink. Csak a teljesség kedvéért álljon itt egy felsorolás az eddig kimutatott

(Nagygyörgy Péter felvétele)

ásványi anyagokról: *Esszenciális, azaz feltétlenül szükséges makroelemek:* kalcium, foszfor, nátrium, kálium, magnézium, klór, kén. *Esszenciális mikroelemek:* vas, réz, kobalt, cink, mangán, jód, molibden, fluor, szelén, króm. *Valószínűleg esszenciális mikroelemek:* nikkel, ón, szilícium, vanádium. *Ismeretlen funkciójú nyomelemek:* alumínium, kadmium, ólom, arzén, bárium, stroncium, higany, ezüst, arany, antimon (ezek az elemek az emberi szervezetre is értendőek).

A szakirodalomban gyakran titulálják őket strukturális elemeknek, hiszen nemcsak a fogak, hanem a csontok is ezekből épülnek fel. Mindenki tud példát hozni rájuk, hiszen kinek ne volna ismerős a kalcium vagy a foszfor jelentősége? Igen, valóban ezek alkotják legnagyobb részét a csontoknak és a fog cementállományát, de ne feledkezzünk el a magnéziumról vagy éppen a kénről sem. Az állandó építő-lebontó folyamatok révén naponta nagyobb mennyiség ürül a szervezetből. Sajnos pont a magnézium hiányának – többek között – az agyarak töredezettsége az eredménye. A vadgazdálkodásban igen lényeges a magnézium szükségletének pótlása, hiszen a befektetett összeg megtérülhet a vendégvadásztatás alkalmával.

Summázásként, érett agyarú kanok csak ott várhatók, ahol megfelelően beállított korcsoportok mellett szakszerűen törődnek az állománnyal és hagyják megöregedni a kanokat.

(Kovács Zsolt felvétele)

Miklós László gyűjteményéből

November

November talán a legridegebb, legnedvesebb, leg-lehangolóbb, legnyirkosabb, legcsüggedtebb, és az elmúlást legjobban érzékelő hónapja az esztendőnek.

A lombtalan fák félig már „téli álomra” hajtották szél marta koronájukat, s a hajnali ködből összegyűlt vízcseppeket hullajtják. A vadat persze zavarják, idegesítik az állandóan hulló hideg vízcseppek...

A vezértehén kisebb-nagyobb csapatát a tölgybükfák alá vezeti, és a csoportnak szigorúan beosztja az aznapi fejadagját. A jó makktermés eszembe juttatja egy idős erdészbarátom mondását: „jobb egy tölgymakk száz bükkmagnál”.

A vadász kalapot emel a vad előtt, annak mérték-tartó, „holnap is nap lesz” magatartásáért!

Nyomolvasásból látja a „felborzolt” avarban otthagott makkot.

A vadász lehangoltságát oldja egy-egy fekete har-kály szenvedélyesen hullámzó trillázása, majd csőré-nek dobpergése, amikor egy fa beteg ágát „gyógyke-zeli”.

A vadgazda e hónapban még erőteljesebben folytatja a vadóvó, az „erős etetési hónapokra” való fel-készülés munkáját. Feltölti a szózat, vagy újakat ké-szít, ha a vad belső mozgása ezt szükségessé teszi. Ne feledjük: az etetők és a természetes etetőhelyek elengedhetetlen tartozéka a tönk-rönk- vagy oszlop-szó!

A hasznos apróvad legveszélyesebb kártevője: a

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. h	6,28	16,26	18,44	11,09
2. k	6,30	16,25	19,37	12,02
3. sze	6,31	16,23	20,39	12,44
4. cs	6,33	16,22	21,46	13,17
5. p	6,34	16,21	22,55	13,43
6. szo	6,36	16,19	–	14,04
7. v	6,37	16,18	0,06	14,22
8. h	6,39	16,16	1,17	14,39
9. k	6,40	16,15	2,30	14,55
10. sze	6,42	16,14	3,46	15,11
11. cs	6,43	16,12	5,05	15,31
12. p	6,45	16,11	6,28	15,55
13. szo	6,46	16,10	7,55	16,27
14. v	6,48	16,09	9,20	17,11
15. h	6,49	16,08	10,36	18,10
16. k	6,51	16,07	11,37	19,23
17. sze	6,52	16,06	12,22	20,45
18. cs	6,54	16,05	12,54	22,08
19. p	6,55	16,04	13,18	23,28
20. szo	6,56	16,03	13,38	–
21. v	6,58	16,02	13,54	0,44
22. h	6,59	16,01	14,10	1,58
23. k	7,01	16,00	14,26	3,10
24. sze	7,02	15,59	14,43	4,21
25. cs	7,03	15,58	15,03	5,33
26. p	7,05	15,58	15,28	6,44
27. szo	7,06	15,57	15,59	7,54
28. v	7,07	15,57	16,39	8,58
29. h	7,09	15,56	17,29	9,55
30. k	7,10	15,55	18,28	10,41

(Magasles archiv)

róka. Nem tehet róla, a heti egy kilogramm hús – lét-fenntartó takarmányként – megilleti őt is. Az egér fo-gyaszta jobbra csak torkoskodását elégíti ki. A ra-vaszdi novemberre már feladta nyári tartózkodási helyét és téli lakostályát tisztítja, csinosítja. A szuka idevárja majd udvarlóját. A frissen kiszórt föld csal-hatatlan jele annak, hogy lakott a kotorék!

A „triumvirátus” (dolmányos vagy szürke varjú, szarka, szajkó) kiharcolta magának (márciustól jú-liusig, illetve augusztusig) a védelmét. Mindhárman tisztse távolságból gúnyolódnak velünk. Őt hónapot kaptak, hogy félelem nélkül, gondtalanul pusztíthas-sák, rabolhassák apróvadunk szaporulatát, énekesma-daraink fészekalját. Éppen ezért most és a következő hónapokban nagyon határozottan (de vadászias mó-don!) kell gyéríteni őket!

A lombtalan erdőkben, síkvidéki területeken a ter-mények betakarításával láthatóbbá vált a vadállo-mány. A vadgazda ilyenkor tekintse át egész területét. Megkönnyíti a munkát a látható nyomjelek összes-ségének megfigyelése. Ha szükséges, a most megfi-gyelték alapján kérje az éves vadgazdálkodási-vada-szati üzemterv, illetve a vadászati terv helyesbítését.

Nagyvadas területen a vadgazda kérje fel a bérbe-adó erdőgazdát, hogy közösen tekintsék át az üzem-tervben rögzített és kezelésre átadott vadföld, vadrát és legelő pontos helyzetét, milyenségét, használhatós-ágát. Különösen fontos az ún. „rágóerdő” helyzete. Más rágóerdők kijelölésére ilyenkor kerülhet sor, a már korábban takarmánnyal feltöltött új és kijavított etetők bemutatására, új szózat, dagonyák megtekinté-sére, valamint a magaslesek helyének kijelölésére.

Mindig és mindenkor vegyük figyelembe, hogy az erdő- és mezőgazda érdeke az elsődleges, és ennek megsértése nélkül, közös egyetértéssel kell vadvé-delmi és vadászati tevé-kenységünket elvégezni. A 2005-ös vadgazdál-kodási tervünket az elő-írt követelmények sze-rint (FVM 79/2004. V. 4 sz. rendelet) csak úgy tudjuk megalapozni, ha már most a két említett főágazattal egyeztetünk. Soha nem volt olyan fon-tos a vadgazdálkodás és vadászat célirányos ter-vezése, mint napjaink-ban. A tervezés részletei-re decemberi és januári számunkban még vis-zsatérünk.

A vadgazda járja a határt. Megfigyeléseit szolgál-tati naplójában rögzíti. Ismerve vadászati tervének decemberi (nyúlra vonatkozó) feladatait, összeveti annak végrehajthatóságát a területén folyó mezőgaz-dasági munkákkal, s ha szükséges, változtat. Erről természetesen értesíti a vadászati hatóságokat is.

A mezei nyúl vadászatánál továbbra is a „ráhajtá-sos ivararányt szabályozó vadászatot” célszerű vé-gezni, meghosszabbított oldalakkal (U alakú hajtás), hogy az élelmes bakok ne tudjanak idő előtt kitörni a hajtásokból. Csak megfelelő ivararányú törzsállo-mánnyal számíthatunk jó szaporulatra az elkövetke-zendő esztendőben.

Fácánjaink már huszonkettő-huszonöt hetesek, te-hát „felkészültek” a vadászatra. A vadászok többsége tiszta lelkiismerettel emelheti puskáját, hiszen eddig időt, fáradságot nem kímélve vigyázta őket. Okosan, kíméletesen és csak a legcsekélyebb zavarással va-dászunk.

A fácán csak kényszerből repül, inkább fut, majd elrejtőzik. A fegyvelmezett, halk füttyre vagy síp-szóra engedelmeskedő vizsla nagyszerű segítő-társ a fácánvadászatokon. Kis területet alapos bokrászó módszerrel eredményesen lehet levadászni. A fácán nagyon érzékeny a zavarásra, amely elősegíti kóbor hajlama kialakulását és elvándorlását területünkről.

Mivel a májusban kiadott új vadászidény besoro-lás sok új momentumot tartalmaz, célszerű ezt is át-tanulmányozni. Az igaz vadász vigyáz arra, hogy ne kövessen el vétséget, és segít – udvarias figyelmezte-téssel – vadásztársainak, ha úgy látja, náluk fennáll ennek veszélye!

Mátyás Ferenc

Diana Vadász Felnevelő Alapítvány

Szakképző Iskola és Kollégium

TENGERDI VADÁSZATSZERVEZŐ IRODA
H- 8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, YILMA U. 9.
TEL: 30/ 9398 - 207 ; FAX: 85/ 376 - 810
Web: www.tengerdi.hu ; E-mail: info@tengerdi.hu

Ízeltő programajánlatainkból:

Oroszország	
5 vadásznapi 1 szibériai bak	2540 \$
Kazahsztán	
7 vadásznapi 1 kőszáli bak	2990 €-től
Namíbia	
7 vadásznapi 5 vad	2375 €-től
Dél-Afrika	
8 vadásznapi 7 vad	2395 €-től
Tanzánia	
7 vadásznapi 1 kafferbika	5800 \$

További célszervezők: Zambia, Mongólia, Új-Zéland, Kirgizia, Kanada,
Kérésére utánvétellel postázzuk reklámfilmünket!

Vadászpiac

A rovatunkban megjelentetett adatokat, árakat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibáért felelősséget szerkesztőségünk nem vállal. Az árak tájékoztató jellegűek, árajánlatnak nem minősülnek. A nyomdai átfutás miatt előfordulhat, hogy a közölt árak már eltérnek az aktuálístól, mire Önök kézhez kapják az újságot. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy néhány cégnél azonnal, míg másoknál megrendelésre kapható egy-egy, esetleg az összes termék. Kérjük, mielőtt tervezze, informálódjon az üzletekben a részletekről.

A jel mutatja, hogy az üzletben a Magasles havilap is megtalálható. A és jelzésű cégek hirdetését, illetve kedvezménykupontját is megtalálhatják jelen lapszámunkban. A könnyebb áttekinthetőség, keresés kedvéért az árlisták mellett közöljük, melyik megyében található az üzlet.

Magyar forintban közölt fogyasztói árak

A 22-ES CSAPDÁJA HÁBORÚELLENES KATONAI TULÉLŐBOLT ÉS HIDEGHÁBORÚS KUTATÓINTÉZET * BUDAPEST, TERÉZ KRT. 21., OKTOGON ÜZLETHÁZ, ALAGSOR, 22-ES LÉGÓPINCÉ * TEL.: 1/269-0232/102, 70/312-2213 * BEKESI@BKAE.HU

Utánvétellel is szálltunk.	béltel mellény kapucnival.....	6.800	magyar katonai tájoló börtokban	4.500	termosapka.....	1.500	cimeres nemzeti zászló kicsi.....	900
oldalszebes nadrág.....	sokszébes mellény.....	6.500	íránytű.....	400	összecsukható szék.....	1.900	osztrák hátizsák.....	6.500
sokszébes zubbony.....	télikabát.....	14.000	kétfészes esőkabát.....	4.500	fejlámpa.....	1.900	Svájci tábori ág, összehajtható	5.900
vadász, horgász, bőr igazolvány- tokok.....	függőgágy.....	3.500	poncho.....	2.500	légpuskatávcső.....	3.000	bicskák, zsebcsékek.....	2.900
erőőr, halór ig.-tokok.....	egycsatos bőröv, barna v. fekete	2.500	béltel kesztyű börtényérel.....	2.000	bomber dzseki.....	9.000	bicskoltak.....	650
polgárőr igazolványtok.....	laposüveg.....	1.500	egyéb béltel kesztyűk.....	1.500	kanálgép.....	1.250	anyózsák* (nagymeretű vad- zsák).....	4.500
Magnum bakancs.....	zöld pótló.....	1.500	3 elemes rúd lámpa tartó- bilincsel.....	6.500	6X30-as tűzerősítő börtokban	15.000	nyagtű.....	400
egyéb bakancsok.....	kalács, övre erősíthető tokkal	1.900	pipalámpa.....	2.200	12 órás világítórúd 4 színben.....	750	kenyérzsák.....	1.000
Francia Idegenlégiós bakancs- zokni.....	pokróc.....	1.000	összehajtható polifoam.....	2.200	angol túléllőkönny.....	5.400	matrózpótló.....	2.500
	talpbetét hideg és nedvség ellen	650	svájci gyapjúpulóver.....	5.200				

ARMY – KATONAI ÉS TÚRARUHÁZAT, FELSZERELÉS * 1151 BUDAPEST, SZENTMIHÁLYI ÚT 131. PÓLUS CENTER TEL./FAX: 410-4074 * NYITVA TARTÁS: MINDENNAP 10–20 ÓRÁIG

Béltel kabát (zöld, fekete, terep)	9.000	Zöld nadrág (oldalszebes)	4.500	Béltel bakancs (fekete)	16.000	Akkus kereső lámpa 35 W	5.000	Csúzló (olasz, kartámaszos)	4.000
Fekete nadrág (zöld)	6.500	Zöld nadrág (kandzsebes)	3.500	Acélbetétes bakancs (fekete)	22.000	LED fejlámpa.....	2.500-3.000	Hátizsákok.....	2.500-28.000
Fekete nadrág (oldalszebes)	4.500	vékony mellény (zöld, fekete, terep, drapp)	4.000	HI-TEC Magnum bakancs	21.000	LED elemlámpa.....	6.500-19.000	Bundeswehr nadrág.....	7.500
Terepnadrág (oldalszebes)	4.500			Dzungel bakancs	12.000	Macheta 40-60 cm	2.500	Bonie kalap.....	2.200

COMPASS-SPORT GPS ÉS NAVIGÁCIÓS BOLT * WWW.COMPASS-SPORT.HU * 1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 12. * TEL.: 342-6583 NYITVA: H–P 10–18 * 1134 BUDAPEST, LEHEL U. 23. * TEL.: 239-6013 * NYITVA: H–P 9–16

SILVA GPS-EK	AUTÓS TÉRKÉPES	Aeromap PC.....	28.750	Ranger 3.....	3.980	Lite Tech 7x50.....	25.900
Multinavigátor.....	GPSV.....	Útinfo PDA.....	15.000	Voyager 9020.....	3.500	Eterna PLUS 7x42.....	89.900
Atlas.....	CFQUE.....	Útinfo PC.....	25.000	Voyager 8010.....	5.600	Eterna PLUS 10x42.....	89.900
Atlas PRO vízálló.....	MAP276C.....	GPS MODULOK		Expedition 4.....	6.400	Eterna 7x50 autofocuss.....	55.900
KIEGÉSZÍTŐK	QUEST.....	Rikaline BT 6031X7.....	58.900	Eclipse GPS.....	12.400	Eterna 7x50 compass.....	65.900
Térképszoftver GMP.....	StreetPilot delux.....	Rikaline CF 6020.....	42.900	Eclipse GRIP.....	11.200	X-OPTICS KERESŐTÁVCSÖVEK	
GARMIN GPS-EK	IQUE3600.....	Rikaline 6010 X5 mouse.....	29.900	TÚRKÖRS TÁJOLÓK/IRÁNYMÉRŐK		X-100 8x25.....	11.900
Geko101.....	StreetPilot 2620.....	Rikaline 6010 mouse.....	24.900	Field 26.....	3.980	X-100 10x25.....	12.500
geko201.....	GPS TÉRKÉPEK	Rikaline 6010 mouse.....	24.900	Ranger 27.....	5.300	X-200 8x25 vízálló.....	14.900
geko301.....	Magyarország.....	SysOn BT.....	73.750	Ranger 15T.....	10.580	X-200 10x25 vízálló.....	15.500
GPS72.....	Ny europa általános.....	NAVIGÁCIÓS RENDSZEREK		Ranger 15TDCL.....	12.200	X-300 7x32 vízálló vízálló.....	19.900
etrex legend.....	Ny europa 60/76.....	Magyarországi hangnavigáció		Expedition 25 TDCL.....	15.700	X-400 8x42 vízálló.....	57.900
etrex vista.....	Ny europa 276.....	HP1940 + BlueTooth GPS Aeromap		Expedition 54.....	15.600	X-400 10x42 vízálló.....	61.900
MAP 76S.....	Lengyelország.....	térkép autós szettel, magyar		Eclipse PRO99.....	19.900	X-500 7x50 vízálló.....	36.900
etrex Legend C.....	Horvát ország.....	hangnavigáció.....	137.375	SILVA KERESŐTÁVCSÖVEK		X-OPTICS KERESŐ EJJELLÁTÓK	
etrex Vista C.....	Adria hajós.....	HP2210 + MOUSE GPS Aeromap		Silva pocket 8x21.....	7.490	NIGHT ORION 2,8x beépített infravet	
MAP60C.....	Magyar GPS TÉRKÉP SZOFTVEREK	térkép autós szettel, magyar		Silva pocket 10x25.....	7.990	35mW, látótáv 300-350 m	79.900
MAP60CS.....	Fugaví PC-PDA.....	hangnavigáció.....	132.375	LiteTech Vision 7x24.....	16.300	NIGHT COMET 5x beépített infra	
MAP76C.....	Destiantor PDA.....	LAPTÁJOLÓK		Lite Tech Vision 9x24.....	16.300	35mW, látótáv 400-450 m	109.900
MAP76CS.....	Aeromap PDA.....	MICRO 28.....	1.490	Lite Tech Compact 8x25.....	29.900	Mediton M317L 2,5x beépített infra	
		Field 7.....	2.800	Lite Tech Compact 10x25.....	29.900	70mW, látótáv 500-700 m	370.000

DIOFERR HENGERFEJ KFT. * DABAS, LINDMAYER U. 16. * TEL.: 29/368-083, 30/9951-489 * WWW.DIOFERR.HU

TÉREPJÁRÓ DIFFERENCIÁLZÁR	Híd ki-beszerelés.....	17.010-26.250/híd	Mazda E2500, VW LT 35, Ford Transzit stb.....	206.010-224.385/híd
DVD 20 vákuumos DKD 70 kompresszoros vezérlésű 100%-os zá- rást, merev-fémerev hidas futóműbe utólag beépíthető	Elektromos szerelés.....	17.010.23.250/híd	Garancia 1 év, km megkötés nélkül.	
Suzuki LJ, SJ, Niva-UAZ.....	stb.....	206.640-224.385/híd		

DUNA-TRADE KFT. * TUSKEVÁR VADÁSZATI SZAKÜZLET * 6200 KISKÖRÖS, JÓZSEF A. U. 5. * TEL./FAX: 78/311-836 * WWW.TUSKEVB.HU

CÉLTÁVCSÖVEK	Zeiss Diatal Z 8x56.....	193.700	Zeiss Victory 8x56.....	318.000	CZ 550 Lux 30/06.....	179.000	polárdzseki.....	7.500-tól
Meopta 7x50.....	Zeiss Diavari-Z 3-12x56.....	259.740	Swarovski SLC 8x56.....	374.000	Mannlicher Classic.....	413.000	bakancsok.....	14.000-tól
Meopta 7x56.....	Zeiss Diavari-V 3-12x56.....				vadászkések.....	2.000-tól		
Meopta 3-12x56 vil. p.....	vil. p.....	413.920	Benelli Crio 12/76.....	385.000	vadásztörők.....	5.000-tól		
Swarovski 8x50.....	KERESŐTÁVCSÖVEK		Beretta Urika 12/76.....	299.000	hátizsákok.....	4.000-tól		
Swarovski 2,5-10x56 vil. p.....	Kahles 10x42.....	221.000	TÖZ 34E Silver 12/70.....	88.500	ingek.....	3.500-tól		

JUVA AGRÁR SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI KFT. * 2461 TÁRNOK, HALÁSZ JÓZSEF U. 66. * TEL.: 23/585-008 FAX: 23/585-014 * INFO@JUVA.HU * WWW.JUVA.HU

VADRIASZTÓK	Guardian2 Standard vadriasztó állvánnyal.....	113.575	Guardian2 Dupla vadriasztó állvánnyal.....	194.700
Guardian2 Standard vadriasztó.....		77.438		

ERVA FOTÓ-ÓPTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13. TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

TÁVCSÖVEK, ÉJJELLÁTÓ TERMÉKEK	10x25 CF DX II.....	40.000	-sporter I sorozat		Vivitar	12x50.....	10.200	
Canon látcsövek	12x25 CF DX II.....	45.000	Sporter I 8X36 DCF.....	56.000	PV SERIES Binoculars	16x50.....	11.100	
Képstabilizátoros (IS) 18x50.....	8-24x25 CF DXII Zoom.....	51.875	Sporter I 10X36 DCF.....	60.000	Compact	20x50.....	12.100	
Képstabilizátoros (IS) 15x50.....	-utazó		-professional ROOE		PV 8x21 Promo.....	2.800	ZCF SPORT	
Képstabilizátoros (IS) 12x36.....	8x25 CF Travelite V.....	36.000	8x40 DCF HP WP.....	95.500	PV 8x21 Promo.....	2.800	7x50 ZCF Sport WA.....	11.300
Képstabilizátoros (IS) 12x36.....	9x25 CF Travelite V.....	38.500	10x40 DCF HP WP.....	102.500	PV 10x25.....	3.500	10x50 ZCF Sport WA.....	11.800
II.....	10x25 CF Travelite V.....	40.000	-vízálló		PV 10x25.....	3.500	12x50 ZCF Sport.....	12.200
Képstabilizátoros (IS) 10x30.....	12x25 CF Travelite V.....	46.000	8x25 CF WP/RA II.....	70.000	8x21 PV Grey.....	5.600	16x50 ZCF Sport.....	12.600
Képstabilizátoros (IS) 8x25.....	10x25 CF Zoom Travelite V.....	55.000	10x25 CF WP/RA II.....	80.000	10x21 PV Grey.....	6.200	20x50 ZCF Sport.....	13.500
8x32 W.....	-ACTION sorozat		8x30 DIF WP/RA II.....	162.500	8x21 DCF metallic.....	4.400	ZOOM Sport Binoculars	
8x23 W.....	7x35 CF Action VI.....	31.500	7x50 IF HP/WP w/comp. New	106.200	10x21 DCF metallic.....	5.000	7-15x35.....	18.500
10x25.....	8x40 CF Action VI.....	35.000	7x50 CF WP.....	82.500	12x25 DCF metallic.....	5.300	7-21x40.....	19.000
8x23.....	7x50 CF Action VI.....	38.000	7X50CF WP COMPASS I.....	105.000	8x25 UCF II silver.....	8.800	9-27x50.....	21.800
8x22 (fekete).....	10x50 CF Action VI.....	44.000	7X50IF WP.....	88.000	10x25 UCF II silver.....	9.500	10-50x50 ZCF Sport silver.....	22.700
8x22 (titan).....	12x50 CF Action VI.....	47.500	7x50 IF WP C1.....	130.000	FASHION		10-40x30 Porro.....	20.800
Nikon keresőtávcsövek	7-15x35 CF Action VI.....	52.500	7x50 IF WP C2.....	130.000	10x25 CAT EYE silver.....	9.000	HUNTING Binoculars	
-kompakt	10-22x50 CF Action VI.....	55.000	10x50 CF WP.....	87.500	10x25 CAT EYE Champagne.....	9.000	8x56.....	19.000
7x21 Sprint III *.....	Állványadapter.....	4.500	-professional		8x21 FP silver.....	8.100	9x60.....	19.900
8x21 Sprint III *.....			7x50 IF HP/WP Tropical II.....	175.000	8x21 FP Champagne.....	8.100	WATERPROOF Binocular	
8x21 Sprint III **.....			7x50 IF HP/WP Tr. W/scale.....	206.000	SERIES 1		7x50 vízálló	24.100
9x21 Sprint III *.....			10x70 IF HP/WP.....	320.000	S1 8x25.....	8.800	ÉJJELLÁTÓ	
10x21 Sprint III *.....			-high grade		S1 10x25.....	9.700	Night Eye IR 780 WP.....	92.100
10x21 Sprint III **.....			black.....	25.000	S1 7-15x25.....	13.900	Night Eye IR 770.....	69.000
** zöld, ** ezüst színű			10x25 DCF Sportstar III metallic	23.000	ZCF SPORT CLASSIC		Night Eye IR 750.....	53.200
-DX sorozat			black.....	25.000	8x40.....	8.600	Night Eye IR 770.....	78.200
8x25 CF DX II.....			8x25 DCF Sportstar III silver.....	23.500	7x15 M CF Black.....	100.000		
			10x25 DCF Sportstar III silver.....	25.000	7x15 DCF.....	190.000		
			7x50 IF HP/WP New.....	88.000				

FOTOTECHNIKA LŐRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VACI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902 NYITVA: H–P 10–18-IG, SZO 11–13-IG

HASZNÁLT TÁVCSÖVEK	Muzeális színházi távcsövek.....	3.000-40.000	Hensold Dialitár 4x32 (antik).....	30.000	Távcsőszerekek gyűjtek		Higrométerek.....	1.800-4.000
Bínokulók	Monokulárok		Éjjellátó infra fényvetővel.....	220.000	25.4 és 28 mm átméretű		Dig. külső-belső maxi-mini hőmérők	
Carena 10x50.....	20x50 orosz.....	15.000	Redpoint.....	6.000	Megmunkált.....	4.000-6.000	higrométerek.....	4.500-8.000
Német 10x50.....	8-20x50 orosz.....	19.500	3,5-10x50 Tascó új.....	63.000	Félig megmunkált.....	2.000-4.000	Gallei hőmérők.....	6.000-14.000
Bush 6x24.....	25x30 (tengerész, új).....	6.000	Távcsőszerekek		Szerelések/katrézok.....	1.000-5.000	Zsebmikroszkóp.....	6.800
Zeiss 6x24.....	Eterna 7x50 compass.....	65.900	25.4 és 28 mm átméretű		Tasco hidegbeolvó.....	14.000	Fegyverszerelés.....	30.000
Zeiss 8x30.....	X-OPTICS KERESŐTÁVCSÖVEK		98-as Mauser.....	28.000	Íránytűk.....	850-2.800	Javítók.....	Hívjon!
Goerz Armea 6x25.....	X-100 8x25.....	11.900	ZKK.....	25.000	Compass.....	3.000	Közet-, fém- és biológiai	
Bushnell Permafocuss (új)	X-100 10x25.....	12.500	Tikka.....	28.000	Barométerek.....	5.600-16.000	mikroszkópok.....	Hívjon!
	X-200 8x25 vízálló.....	14.900			Hőmérők.....	260-4.000	Tanácsadás.....	Ingyenes
	X-200 10x25 vízálló.....	15.500						
	X-300 7x32 vízálló vízálló.....	19.900						
	X-400 8x42 vízálló.....	57.900						
	X-400 10x42 vízálló.....	61.900						
	X-500 7x50 vízálló.....	36.900						

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087 WEB: WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AXELERO.HU

Beretta S 686 Onyx Mc0.....	389.000	Beretta Diamond Pig. Mc.....	1.345.000	Beretta AL 391 Urika G. White Mc.....	398.000	Beretta AL 391 Teknys Gold OB.....	436.000	Beretta DT10 Trident Sp. Oc.....	1.295.000
Beretta S 686 White Onyx Mc.....	389.000	Beretta Ultralight Mc.....	408.000	Beretta AL 391 Urika Synthetic Mc.....	278.000	Beretta A 391 3.5 Xtrema Synt. Oc.....	324.000	Beretta SO 5 Sporting Oc.....	3.850.000
Beretta Silver Pigeon S Mc.....	399.000	Beretta Ultrafit de Luxe Mc.....	439.000	Beretta AL 391 Urika Slug.....	310.000	Beretta 686 E Sporting Mc.....	426.000	Beretta Silv. S. dupla golyós.....	799.0

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317 * NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12 Gy.MS.

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482 FAX: 83/336-281 * NYITVA: H-P 8-16-IG, SZ 8-13-IG

GÖLYÖS FEGYVEREK, SÓRÉTES FEGYVEREK, HASZNÁLT VADÁSZFEGYVEREK, IZS-27 E 16/70, IZS 58 16/70 dupla, Merkel 20/70, 12/70 vésett.

INDIFORM KFT. * VADÁSZRUHÁZAT KIS- ÉS NAGYKERESKEDELEM * 2440 SZÁHALOMBATTA, VÖRÖSMARTY ÚT 40. TEL.: 23/359-158 * FAX: 23/540-159 * NYITVA TARTÁS: H-P 8-16

INGEK, NADRÁGOK, SAFIRANADRÁG HOMOKSZÍNBAN, VÍZHTALAN KALAP, HARMATVÉDŐ NADRÁG (OHAPS), SVÉD RUNNARKÖP RUHÁZAT, SPRINGFIELD KABÁT, VÍZLEPERGŐT, BŐRBÉTELÉS, SAZFARI BAKANCS, CSIZMA BÁRÁNYSZŐRME BÉLÉSSSEL, KORD, GYAKORLÓ FELSŐ, LÓDEN MELLÉNY, ÖLTÖNYHÖZ, VÁZSON, EMELT DERÉK NADRÁG, FANEL BÉLÉS, VÁZSON, KANTÁROS NADRÁG, TH BÉLÉSSSEL, LÓDEN, SZÁRZSEBES, EMELT DERÉK NADRÁG, TH BÉLÉSSSEL, VÁZSON, KANTÁROS NADRÁG, TH BÉLÉS, VÁZSON, BRICSESZ, VÁZSON BERMUDA, VÁZSON, KERTÉSZNADRÁG, KORD NADRÁG.

IPOLY ERDŐ RT. * 2600 VÁC, BATHORI U. 32. * TEL.: 20/4687-111 * E-MAIL: PALANKI@DUNAWEB.HU

GÍMSZARVAS BIKA, MUFLOŃKOS (VADASKERTBEN), 10 fő vadász és felett, 50.000/fő/nap, Vadkan, Agyarhossz (cm), 12-ig, 12.01-15.00, 15.01-17.00, 17.01-20.00, 20.01-től, Koca 50 kg-tól, Süldő 20-50 kg, Malac 20 kg alatt.

DR. JUHÁSZ TAMÁS KISÁLLATRENDELŐ KFT. * 1112 BUDAPEST, PÉTERHEGYI ÚT 46. * TEL./FAX: 310-1106, 310-0108, 310-1554 * NONSTOP

IVARTALANÍTÁSOK, középtermetű, 14.000, kistestű, 16.000, kistestű, 18.000, középtermetű, 20.000, nagytestű, 22.000, kistestű, 12.000.

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDŐ * 5900 OROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612 KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288 * 6721 SZEGED, TISZA LAJOS KRT. 19. TEL.: 62/556-880 * WWW.KATAIVADASZBOLT.INF.HU

ARMUSA LŐSZEREK (VADÁSZ), 12/34 g Sporting, 46, 12/32 g, 44, 12/24 g Gold, 46, 12/34 g, 46, 12/28 g Gold, 50, 12/36 g, 56, 16/28 g Skeet, Trap, 46, 12/Magnum 50 g, 92, 20/28 g Skeet, Trap, 46, 12/6 mini Magnum 40 g, 90, 12/Bremeke, 168, 12/9 szemes, 77, 12/71 cm Lelys, 359.100, 12/AA 5 mm, 59, 12/71 cm Gamma, 306.300, 16/28 g, 46, 12/71 cm Euralfa, 231.700, 20/28 g, 46, 12/76 cm Max Field, 359.100, 20/Magnum 32 g, 69, 12/71 cm Gamma 3T, 318.900, ARMUSA LŐSZEREK (SPORT), 12/24 g Skeet, Trap, 40, 12/76 cm STL VS Sport, 521.946, 12/28 g Skeet, Trap, 43, 12/76 cm Max Sporting, 402.435, 12/32 g Skeet, Trap, 44, 12/71 cm H 368 Lion, 185.364.

KALIBER MAX FEGYVERBOLT * 1039 BUDAPEST, MÁTYÁS KIR. U. 12. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

HASZNÁLT VADÁSZFEGYVEREK, IZS Bock 12/70 két bill., 25.000, IZS 16/70 duplapuska, 2 bill, 69.000, IZS 58 16/70 duplapuska, 2 bill, 58.000, FEG Monte Carlo 12/70, két bill, 50.000, FEG Monte Carlo 16/70, két bill, 45.000, Zastava 16/70 két bill., 59.000, MFS 9 10m Makarov, 40, MFS 7 65 mm, 32, Sellier & Bellot 7 65 mm, 40, Sellier & Bellot 6 35 mm, 40, Norma 5 6x52 R 4 6g SP, 274, Sellier & Bellot 9,3x74 R 18 5g SP, 497, MFS 308 Win, 11,7 g SP, 125, Geco 7x64 10,7g T-Mantel, 290, Geco 30-06 11,0g T-Mantel, 290, Armusa 12/76 Magnum 50g, 90, Nike 12/76 Buck 8,4mm, 90.

KERÉTESCENTRUM KFT. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

CSEMŐZOTT VADHÁLÓK, 50 M KISZERELÉS, 150/13/15 átmérő 2/1,6 mm, 19.631, 150/19/15 átmérő 2,5/2 mm, 26.015, 160/23/15 átmérő 2/1,6 mm, 29.480, 200/17/15 átmérő 2,5/2 mm, 31.314, 200/17/15 átmérő 3/2,5 mm, 50.333, 200/24/15 átmérő 2,5/2 mm, 35.661, 100/8/15 átmérő 2,5/2 mm, 12.363, 100/16/15 átmérő 2,5/2 mm, 23.638, 120/16/15 átmérő 2,5/2 mm, 21.872, 130/18/15 átmérő 2,5/2 mm, 23.366, 150/11/15 átmérő 2,5/2 mm, 17.661.

KÖRMENDI ZOLTÁN * 9300 CSORNA, MÁRTIROK TERE 4. * TEL.: 96/260-106, 30/9460-841 Gy.MS.

Vadász lódeszapska, 3.900, Irhasapka, 4.200, Fűles irhasapka, 5.400, Írhamellény, 9.500, Bőrmellény, 10.500, Iőszertartó tokok, 1.750, Iőszertartó szőrméből, 9.000.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128. * TEL./FAX: 1/453-2329

WATZMANN LÁBBELIK, Hegymászó bakancs több merévítéssel, 21.500, Közepesszárú bakancs, 20.500, Magasszárú bakancs, 25.200, Bakancs ragasztott talppal, 21.000, Bakancs ragasztott talppal, 26.000, Szafari bakancs, 19.800, Csizma bárányszőrme béléssel, 38.500, Kord, gyakorló felső, 8.590, Dűftin, gyakorló felső, 8.660, Hosszú ujjú ing, 5.210, Rövid ujjú ing, 4.820, Felső cipő (membrános), 13.790, Uteai cipő, 12.490, Bakancs (membrános), 18.690.

LUPO-HUNGARY BT. * 1185 BUDAPEST, DUNA U. 66. * TEL.: 1/294-1057, 70/314-8012 * E-MAIL: SIMO.GERGELY@AXELERO.HU

LUPOSAN TERMÉKSALÁD TAKARMÁNYKIEGÉSZÍTŐK KUTYÁKNAK, Luposan Biominerál szerves eredetű aktív ásványanyag-ellátás, 600 g, 5.990, Luposan Gelenkraft izületerősítő 20% zöldkagyló tartalommal, 600 g, 6.190, 1200 g, 11.320, Luposan Kräuterkraft 30 30 gyógynövény, 500 g, 4.150, 1000 g, 7.190, Luposan Sport táp tápora érzékeny aktív és sportkutya, 5 kg, 11.590.

MAGNUM VADÁSZFELSZERELÉSEK * BUDAPEST IX., SOROKSÁRI U. 164. * TEL.: 1/280-8311 BUDAPEST VII., ERZSÉBET KRT. 29. * TEL.: 1/342-8333 * VÁC, CSANYI KRT. 55. * TEL.: 27/317-300

WWW.MAGNUM90.HU

GÖLYÖS FEGYVEREK, Marlin 336AT távcsővel, 125.985, Marlin 336V távcsővel, 129.990, Marlin 444, 45-70, 159.990, Marlin 22, 49.990, Sabatti 222 Rem, 223 Rem, 7x64, 243 Win, 30.06, 7 RM, 300WM, 134.970-161, Sabatti billenő 30.06, 299.990, Kricó cserélhető csővel 243V Win, 300WM, 287.545, Remington 700 Balkezes, 7RUM, 214.816, SÓRÉTES FEGYVEREK, Remington, Remington 597, 22LR, 49.850, Remington 597, 22WM, 99.970, Remington 700 BDL 222 Rem, 223 Rem, 22-250 Rem, 243 Win, 30.06, 7 RM, 300 WM, 7 UM, 338 UM, 375 UM, 195.775-161, Remington 700 BDL DM kivehető tárral 30.06, 7 RM, 214.816-161.

SZENDI ÁLLATOS BOLT – KISÁLLATELEDEL ÉS FELSZERELÉS * BUDAPEST, XII., SZENDI ÁROK 1. * TEL.: 30/9336-802

AKCIÓK Eukanuba felnőttnél minőségi kutyatáp 750/kg 230/kg Royal Canin min. macskatáp 611/0,5 kg IAMS min. macskatáp 900/kg Pedro 1160 g kutyakonzerv 363/kg

SZENT HUBERTUS KFT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, Fő u. 40. * TEL.: 82/315-252, 430-100 * FAX: 82/511-268

BROWNING FEGYVEREK Eurobolt II. STD 7x64 305.000 22LR Hollow Point 2,33g 10 270Win Silvertip 8,42g 288 30-30Win Power Point 9,72g 237

TREZOR-LIKTOR KFT. * 5600 BÉKÉSCSABA, ILLÉSHÁZI ÚT 18. * TEL: 66/453-540 * FAX: 66/546-370

FEGYVERTÁROLÓK 11320 Fegyverkazetta sima, 280x180x60 6.528 11355 Csizmafogas 4.668 11701 Diána 7 Fegyverszékény Elektronik zárral, 124.480

VADÁSZ-HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. U. 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223 * MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594

HASZNÁLT FEGYVEREK IZS 18 12-es 24.000 GÁZ-ÉS RIASZTÓFEGYVER C2 550 Lux kivehető tárral 193.600 Meopta 7x50 85.000

VÉDERDŐ BT. SZIKRA VADÁSZBOLTJA * 2085 PILISVÖRÖSVÁR, Fő u. 1. * TEL/FAX: 26/330-737 * TEL.: 20/463-0843

HASZNÁLT PUSKÁK Astra (spanyol) 9mm Luger 68.000 HATÁSTALANÍTOTT FEGYVEREK Mosin-Nagant 7.62. szuronyos 50.000

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI KFT. * 8900 ZALAEGERSZEG, TOMPA U. 1. * PF. 277. * TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

SZARVAS 8,5 kg-tól (+3.000/10 g) 637.500 Szarvasborjú kilövés 10.000/db 22-től (+10.000/mm) 424.000

ZANAKO BT. * 2230 GYÖMRŐ, LEVÉL U. 6/A * TEL./FAX: 29/330-718, 29/333-952 * NYITVA: H-P: 8-18, SZO: 8-13 ÓRÁIG

VADÁSZRUHÁZAT Lóden öltöny Tiróli fazon 100% gyapjú 35.400 Ötönyonadrág kevert szálaz 10.350

Különböző valutanemekben közölt árak

BENKOVICS AUTOCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKAKÉPVEISELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.

NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK DAEWOO D-LINE Vontatási opció 3500 kg össztömegű ráfutó-fékes vontatóművel (EUR) 210

MISTRAL-HUNGARIA VADÁSZSZERVEZŐ IRODA * 1122 BUDAPEST, MOSZKVA TÉR 21. * TEL./FAX: 356-3035

JEGESMEDVE – KANADA 10 nap, 1 jegesmedve – Kanada 21.500 USD KAZAHSTÁN – KIRGIZIA – MONGÓLIA 9 nap, 1 kőszáli kecske 2.850 USD-től

PANNONVAD VADÁSZSZERVEZŐ IRODA * 2083 SOLYMÁR, ERDŐ U. 24. * TEL.: 26/363-104, 26/560-2872

ÁRAK EURÓBAN VADDISZNÓ HAJTÓVADÁSZZATOK ROMÁNIABAN Vadkan cm 12-ig 250

PHOTOCOM KFT. / LEICA POINT * LEICA BEMUTATÓTEREM ÉS SZAKÜZLET * 1065 BUDAPEST, BAJCSY-ZS. ÚT 5.

ÁRAK EURÓBAN TÁVCSŐVEK Leica APO-Televíd 77 ferde 1.600 Leica Ultravid 10x42 BR zöld 1.565

TENGERDI VADÁSZSZERVEZŐ IRODA * 8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9. * FAX: 85/376-810

DÉL-AFRIKAI VADÁSZZATOK (ÁRAK EURÓBAN) 1. csomag: 8 nap/6 teljes vadásznappal transzter, kísérés, vadászegy, teljes ellátás, szállás, vándorantilop, hókaféjú antilop, varacskos kan, impala, fehér farkú vagy csikós gnú, sakál, pávián, elejtése

Decemberi számunkból...

Boldog békeidők találmányai

A XIX. és XX. század fordulóját, egészen az első világháborúig szokás „boldog békeidők” néven is emlegetni. A világ e nyugodt periódusában megindult egyfajta gazdasági növekedés, és soha annyi találmány nem született, mint e bő két évtized alatt. Cikkünkben azokról a fegyverekről és töltényekről szólnunk, amelyeket ebben az időszakban fejlesztettek ki, s amelyek még ma is használatosak.

Mi van a hátizsákban?

A vadász egyik legfontosabb kiegészítője a hátizsák. Mivel gyakran órák hosszat cipelni kell, egyáltalán nem mindegy, mi és hogyan kerül bele. Főleg holmival vétek megtölteni, ám az sem jó, ha valamely fontos tárgy vagy ruhadarab otthon marad. Ám a hátizsák tartalmát nemcsak összeválogatni kell, hanem bepakolásának is megvan a maga rítusa. Teszem azt, a tény ne kerüljön a zsák aljára...

Puskák – másodkézből

Olykor mérsékelt áron igen jó állapotban lévő használt puskát lehet vásárolni. Ám arra ügyelni kell, hogy a fegyvernek nemcsak kívülről kell tetszetősnek lennie. Mielőtt megvennénk, bizony alaposan meg kell vizsgálnunk. Saját érdekünkben ki kell szűrni azokat az apró trükköket, melyekkel egy puska újszerűvé varázsolható. Ha figyelünk, és bekukkantunk oda is, ami egy felületes vásárló szemével nem mindig látható, bizony igen csak elcsodálkozunk!

Nagykereskedés és kiskereskedés:
Budapest IX., Soroksári u. 164.
Tel.: (1) 280-8311

Budapest VII., Erzsébet krt. 29.
Tel.: (1) 342-8333

Vác, Csányi krt. 55. Tel.: (27) 317-300
www.magnum90.hu

A gáz riasztófegyverek mindenfajta engedély nélkül

vásárolhatók!

(253/2004 kormányrendelet alapján)

**UMAREX
PYTHON**

kal. 9 mm R. K.

13 495 Ft

**RECK
GOLIATH**

kal. 9 mm P. A. K.

13 995 Ft

A Sabatti tolózásos modelljének alapváltozata diófa tussal, hidegen kovácsolt molyndum csővel és masszív zárszerkezettel készült. Kérhető gyorsító (schneelleres) változatban is. Ár-érték aránya a magyar piac közkezdvelt fegyverévé tette. Kal.: .222 Rem, .223 Rem, .243 Win, 7x64, .30-06, 7 mm Rem Mag, 300 Win Mag.

SABATTI ROVER GOLYÓS VADÁSZFEGYVEREK

- SB 0870 alaptípus német, fix acélszereléssel, Fomei 1,5-4x42 céltávcsővel 206 475 Ft helyett **169 990 Ft**
- SB 0870 alaptípus gyorsítóval, fix acélszereléssel, Fomei 7x50 világító pontos céltávcsővel 240 335 Ft helyett **186 490 Ft**
- SB 0871 luxus, gyorsítóval, pofadékkal, német, fix acélszereléssel, Fomei 7x50 világító pontos céltávcsővel 256 075 Ft helyett **205 990 Ft**

BANNER
vadászruházat

Kiváló minőség,
megfizethető ár!

külső akkumulátorral, csőre szerelhető és villás montázzsal
22 990 Ft-tól
beépített akkumulátorral, csőre szerelhető és villás montázzsal
11 990 Ft-tól

5% extra kedvezmény
a hirdetés felmutatójának!

Remington • Finn Classic • Krico • Sabatti • Marlin • Marocchi • ATA
sörétes és golyós fegyverek folyamatos akciója!

...hogy mindent tisztán lásson!

IR 780 WP
vizálló
2,4x nagyítás

IR 760
3,1x nagyítás

látcsövek

Vivitar®

éjjellátók

8x56

9x60

IR 750
fémváz
2x nagyítás

ERVA

Fotó-Optika Canon Fotószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.
Tel.: (1) 352-6163, (1) 352-6191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890
www.ervafoto.hu • www.vivitar.com